

5396

499 962.1

2-15

1914

2010

2200024

2002

ამხსანზეთ მიზეზ ლექსათომ გნასკილოთ წაყბრქ წამარ:

ბუნებისათვის

ქრისტეან ლეღი

ჯანბერიან ლეღი ოფინიბეაფ

ყბრ

ღერარყ, ქრისტეან სიქირელი ჯანბერი ჯანარ:

ყაღბეყ ლ. წრათარაკეყ

რ. ა. ჯანარბან.

ფიუს ჟ 40 ყიყ.

თვითმანჯავლებელი

ქართული ენისა სომეხთათვის.

ТИФЛИСЬ.

Типография Т. М. Ротинианиа, Голос

1914.

499.962.1

2-15

ამხნაანგთ ძიგო კიქკასოიქ გნასლოოჯ ნაქნერხ ნამარ:

Handwritten signature

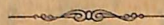
ԻՆՔՆՈՒՍՈՅՑ

ՎՐԱՑԵՐԷՆ ԼԵԶԻԻ ՀԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶԻԻ ՕԳՆՈՒԹԵԱՄԲ

ԿԱՄ

ՉԵՐՆԱՐԿ, ՎՐԱՑԵՐԷՆ ԼԵԶԻԻ ՀԱՅԵՐԻ ՀԱՄԱՐ:

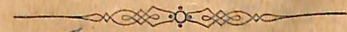

Handwritten notes:
"Կագմեց և հրատարակեց
Դ. Գոյ Գրչոյ"
"Լեզուագրութիւն"
"Նոյն 1370-0412 Դ. Ա. ՂԱԶԱՐՅԱՆ."

ՏՅՈՒՄԱՆՏԱՅԱՅՆԱԿ

ქართული ენისა სომეხთათვის.

ТИФЛИСЬ.

Типографія Т. М. Ротиніанца, Голов. пр. № 39.

1914.

ქართული მთავრული ასოები — ქრახტიანი ასოები

ქართული მთავრული ასოები. *ქრახტიანი* ასოები

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი
კ	ქ	მ	ნ	ო	პ	ჟ	რ	ს
კ	ქ	მ	ნ	ო	პ	ჟ	რ	ს
ტ	ც	ც	ქ	ღ	ყ ^{*)}	შ	ჩ	ც
ტ	ც	ც	ქ	ღ	ყ ^{*)}	შ	ჩ	ც
ძ	წ	ჭ	ხ	ჯ	ჰ	ჱ	ღ	ყ
ძ	წ	ჭ	ხ	ჯ	ჰ	ჱ	ღ	ყ

ქართული სტრიქონის ასოები — *ქრახტიანი* ასოები

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ	ქ	მ	ნ	ო	პ	ჟ
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ	ქ	მ	ნ	ო	პ	ჟ
რ	ს	ტ	უ	ფ	ქ	ღ	ყ	შ	ჩ	ც	ძ	წ	ჭ	ხ	ჯ
რ	ს	ტ	უ	ფ	ქ	ღ	ყ	შ	ჩ	ც	ძ	წ	ჭ	ხ	ჯ
ღ	ყ	შ	ჩ	ც	ძ	წ	ჭ	ხ	ჯ	ჰ	ჱ	ღ	ყ	შ	ჩ
ღ	ყ	შ	ჩ	ც	ძ	წ	ჭ	ხ	ჯ	ჰ	ჱ	ღ	ყ	შ	ჩ

*) შ თაოდ ზარდრე ჯნე დორბადიამ, მსნ.დ არე ჰბონარქიამ
არე თაოი ქიქარქენდ დირბ ნნფ დნიომ ზარქქენ (ი) თაოდ, იქიქნაქ
ქრახტიანი (წყ.ლი) ბელქი ჯიორ, (ყვ.ლი) დქქქ—აქარქი დ აქენ:

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

2
62683 სს

1415. 85

ქართული ხმოვანი ასოები—**ქრავერტენ ჰაქნალირ თაიერ:**

ა, ე, ი, ო, უ.
ა, ზ, ლ, ო, ილი:

ქართული უხმოვანი ასოები—**ქრავერტენ რაღაჰაქნ თაიერ:**

ბ გ დ ე ზ თ კ ლ მ ნ ვ ჟ რ ს ტ ფ ქ
ღ ყ უ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ

არეული ვარჯისობა. **საინ ქარტილქინენერ:**

ე-სა, ი-სა, აბა-ნო ეა-ნო გო-რა, ბი-ძა, იოლ-კა ეი-რი,
ჰ-სა, ლ-სა, აგა-ნი, ღა-ნი, ფი-რა, გი-ჰა, ხი-ლა, ქი-რე,
კა-ტა სა-შა მი-შა, კო-ლა იო-სეფ არ-მე-ნაკ, კა-
ლა-თა, შა-გა, ში-გა, ღი-ლა, ხი-სეფ, სი-მე-ნაკ, ღა-
რა-პეტ, ნი-კო-ლაი.
რა-აქთ, სი-ლი-ლაქ:

ორხაკუნერ ყარყალიხ თი ფრელიხ ჰასარ

Առաջին վարժուժին:

მამა მამა ზაქრ   რბე იღქ ლაქ
დაა რა ჟიქრ   წიგნი ზიგნი ღერიქ
პური ყილქი ზაგ   მე მქ სე
მქონდეს მქინდეს ილენამ   თქვენ [ქქქქქქ] რიქ
მე მქქქქ მქ მაქქქ, სე ილენამ
თქვენ გაქვეთ [ქქქქქქ] ღაქქქქ, რიქ ილენამ
თქვენ გაქვეთ? [ქქქქქქ] ღაქქქქ, ილენამ რიქ
თქვენ გყავთ მამა? [ქქქქქქ] რიქქქქ მამა, რიქ ილენამ ზაქრ.

Երկրորդ վարժուժին:

გყავთ თქვენ ძმა? რიქქქქ [ქქქქქქ] ჰამა, ილენამ რიქ სეღაქ
მე მყავს ძმა მქ მღალა ჰამა, სე ილენამ სეღაქ
გყავთ თქვენ და? რიქქქქ [ქქქქქქ] რა, ილენამ რიქ
მე მყავს და, სე ილენამ რიქ
მქ მღალა რა
გაქვეთ თქვენ პური? ილენამ რიქ ზაგ
ღაქქქქ [ქქქქქქ] ყილქი
მე მქქქქ პური სე ილენამ ზაგ
მქ მაქქქ ყილქი
გაქვეთ თქვენ რბე? ილენამ რიქ
ღაქქქქ [ქქქქქქ] იღქ
მე მქქქქ რბე სე ილენამ ლაქ
მქ მაქქქ იღქ

გაქვთ თქვენ წიგნი? იღწე რიღ ვერე
ფაქვთ მქვენი ზიგნი
მე მაქვს წიგნი ხა იღწამ ვერე
მქ მარქა ზიგნი:

ხერიორი ქარიძიძის:

სახლი სახელს, თიღს მაუღი მათიღს, მარჯიღ
ნაყოფი ნაიღის, ათიღსნერ ფქვილი ქიქიქს, აქსერ
ფული ქიქს, ქიღ არა არა, ჯს
მე არა მაქვს მქ არა მარქა, ხა ჯიღწამ,
თქვენ არა გაქვთ მქვენი არა ფაქვთ, რიღ ჯიღწა
მე არა მაქვს ფული მქ არა მარქა ქიქს, ხა ჯიღწამ ქიღ
თქვენ არა გაქვთ ფული მქვენი არა ფაქვთ ქიქს, რიღ
ჯიღწა ქიღ.
მე არა მაქვს სახლები მქ არა მარქა სახელს, ხა ჯიღწამ
თქვენ არა გაქვთ სახლები მქვენი არა ფაქვთ სახელს,
რიღ ჯიღწა თხს:

ღირიორი ქარიძიძის:

გაქვთ თქვენ მაუღი? ფაქვთ მქვენი მათიღს, იღწე რიღ
მასიღს.
მე არ მაქვს მაუღი მქ არ მარქა მათიღს, ხა ჯიღწამ მათიღს.
გაქვთ თქვენ ფქვილი? ფაქვთ მქვენი ქიქიქს, იღწე რიღ
აქსერ.
მე არ მაქვს ფქვილი მქ არ მარქა ქიქიქს, ხა ჯიღწამ
აქსერ.
თქვენ არ გაქვთ ნაყოფები? მქვენი არა ფაქვთ ნაიღის, რიღ
ჯიღწა ჯიღწა ათიღსნერ.
მე არ მაქვს ნაყოფები მქ არ მარქა ნაიღის, ხა ჯიღწამ
ათიღსნერ.

ჯიღწერიორი ქარიძიძის:

ღიღწე რიღს, ვიღს. და რა, რიღ
წყალი ზღს, ჯიღს. ღიღწე და წყალი ვიღს და ჯიღს,
ღიღწე რა ზღს.
ღიღწე ჯიღს ათიღსნერ და და ღიღწე რა
ჯიღსნერ კიქს ვიღს. ჯიღსნერ, ათიღსნერ.

ქსერიორი ქარიძიძის:

გაქვთ თქვენ ღიღწე? ფაქვთ მქვენი რიღს
იღწე რიღს.
მე მაქვს ღიღწე და ჰიღს ხა იღწამ ვიღს და ვიღსნერ,
მქ მარქა რიღს რა აქსერ
გაქვთ თქვენ ღიღწე? იღწე რიღ რა, რიღ
ფაქვთ მქვენი რა, რიღ
მე მაქვს ღიღწე და ღიღწე ხა იღწამ რა და ათიღსნერ,
მქ მარქა რა ჯიღსნერ,
თქვენ გაქვთ წყალი? რიღ იღწე ჯიღს
მქვენი ფაქვთ ზღს
მე არა მაქვს წყალი მქ არა მარქა ზღს, ხა ჯიღწამ ჯიღს
თქვენ გაქვთ კიქს? რიღ იღწა ვიღს,
მქვენი ფაქვთ კიქს.
მე არა მაქვს კიქს ხა ჯიღწამ ვიღს,
მქ არა მარქა კიქს:

ხიღწერიორი ქარიძიძის:

ხორცი ჯიღს, მქ კარაქით კარაქს, კარაქი
კარაქი კარაქს, კარაქ მარაღით მარაღს, აიღს
წველი რიღს, ათიღს წველით რიღს, ათიღს
მარაღი მარაღს, აიღს ჰური წველით ჯიღს ათიღს,
კარაქი მარაღით კარაქს აიღს, აიღს რიღს
კარაქს მარაღს მე ვქამ ხა იღწამ ხა,
ქამა ჯამა, იღწა მქ ქამა:

იღმნსერიოღ ქარძილქინ:

სჯამთ თქვენ პურს? ილთილმ ლჳ ღილჳ ჳაგ,
 ანამლქ მქჳქენ აილრს
 მე ვჳამ პურსა და ყველს ლს ილთილმ ლმ ჳაგ ლ აყანხირ,
 მქჳ ქნამ აილრსთ ჳა ღქქს
 სჯამთ თქვენ პურს კარაკით? ილთილმ ლჳ ღილჳ ჳაგვლ კარა-
 ანამლქ მქჳქენ აილრს კარაჳქქქ
 მე ვჳამ პურს კარაკით ლს ილთილმ ლმ ჳაგვლ კარაჳქქქ,
 მქჳ ქნამ აილრს კარაჳქქქ
 სჯამთ თქვენ ხორცს მარლიით? ილთილმ ლჳ ღილჳ მქსრ ლილქ,
 ანამლქ მქჳქენ ჳორგს მარლქქქ
 მე ვჳამ ხორცს მარლიით ლს ილთილმ ლმ მქსრ ლილქ,
 მქჳ ქნამ ჳორგს მარლქქქ
 სჯამთ თქვენ ყველს? ილთილმ ლჳ ღილჳ აყანხირ,
 ანამლქ მქჳქენ ღქქს
 მე არა ვჳამ ყველს ლს ჳემ ილთილმ აყანხირ,
 მქჳ არა ქნამ ღქქს:

იღმნსერიოღ ქარძილქინ:

შაქარი ჳაჳარქ, ჳაჳარ სმა ამაჳ, ჳამს
 ჳაი ჳახ, მქქი (ჯახ) ჳაი უშაქროთ მქქი ალანგ ჳა-
 ყავა ჳალა, სილრნ ჳახ ილჯაჳქქქქ
 უმიხოთ ილქმქსილქ, ალანგ მე ვსვამ ლს ჳამილმ ლმ
 პური უთათლოთ აილრქ ილ- მქჳ ქსილამ
 მქაქქილქ, ჳაგვლ ალანგ მნეღრქ თქვენ სვავთ ღილჳ ჳამილმ ლჳ,
 თათლი მქაქქი, მნეღრ მქჳქენ სქალქ
 ლილმონი ქქმანქ, კლარილ

შაანსერიოღ ქარძილქინ:

თქვენ სვავთ ყავას რძით? ჳამილმ ლჳ ღილჳ სილრნრ კლქქილქ,
 მქჳქენ სქალქქ ჳალას ილქქქ

მე ვსვამ ყავას ურძეთ ლს ჳამილმ ლმ სილრნრ ალანგ კლქქილქ,
 მქჳ ქსილამ ჳალას ილქქქილქ
 სვამთ თქვენ ლილმონით? ჳამილმ ლჳ ღილჳ მქქი კლარილქ,
 სქალქქ მქჳქენ ჳახს ქქმანქქქ
 მე ვსვამ ჳაის ულრმონოთ ლს ჳამილმ ლმ მქქი ალანგ კლარილქ,
 მქჳ ქსილამ ჳახს ილქქმანქქქ
 სვამთ თქვენ ლეინოს წყლოთ? ჳამილმ ლჳ ღილჳ ჳქსქს ჳრქქ,
 სქალქქ მქჳქენ ღქქსილქ დღქქქ
 მე ვსვამ ლეინოს უწყლოთ ლს ჳამილმ ლმ ჳქსქს ალანგ ჳრქქ,
 მქჳ ქსილამ ღქქსილქ ილღქქქ
 სჯამთ თქვენ პურს თათლით? ილთილმ ლჳ ღილჳ ჳაგვლ მნეღრქქ,
 ანამლქ მქჳქენ აილრს მქაქქქქქ
 მე ვჳამ პურს ლს ილთილმ ლმ ჳაგ,
 მქჳ ქნამ აილრს

კრებული სიწყვემისა მრავალ სახმარებელი ქართულ
ლაპარაკში

1.

რიცხვითი მაგალითები—მქკასან ანისნსერ:

- 1 ერთი ლქქქ—მქქ
- 2 ორი ორქ—ბერქლ
- 3 სამი სამქ—ბერქჳ
- 4 ოთხი ოქქქ—ჯორს
- 5 ხუთი ჳილქქ—ჯქსქ
- 6 ექვსი ლქქქქ—ქსე
- 7 შვიდი ჳქქქქ—ბილქ
- 8 რვა იქკ—ილქ
- 9 ცხრა ექსილ—ქსქს
- 10 ათი აქქქ—თასნ

- 11 თერთმეტი **მხრამტის—თასს** **և მქლ**
- 12 თორმეტი **მორამტის—თასს** **և ხრლილ**
- 13 ცამეტი **ვამტის—თასს** **և ხრხე**
- 14 თოთხმეტი **მომამტის—თასს** **և ჯირა**
- 15 თხუთმეტი **მსოლამტის—თასს** **և ზინე**
- 16 თექვსმეტი **მხეჟამტის—თასს** **և ქხე**
- 17 ჩვიდმეტი **ჯქიჟამტის—თასს** **և ხოქ**
- 18 თვრამეტი **მქოლამტის—თასს** **և ილქ**
- 19 ცხრამეტი **ვსოლამტის—თასს** **և ხინ**
- 20 ოცი **იგი—ჟასს**
- 21 ოცდა ერთი **იყდა ღრქი—ჟასს** **և მქლ**
- 22 ოცდა ორი **იყდა ირქი—ჟასს** **և ხრლილ**
- 23 ოცდა სამი **იყდა საამქი—ჟასს** **և ხრხე**
- 24 ოცდა ოთხი **იყდა იმქსი—ჟასს** **և ჯირა**
- 25 ოცდა ხუთი **იყდა სოლქი—ჟასს** **և ზინე**
- 26 ოცდა ექვსი **იყდა ხეჟსი—ჟასს** **և ქხე**
- 27 ოცდა შვიდი **იყდა ჯქიჟი—ჟასს** **և ხოქ**
- 28 ოცდა რვა **იყდა იქა—ჟასს** **և ილქ**
- 29 ოცდა ცხრა **იყდა ვსურა—ჟასს** **և ხინ**
- 30 ოცდა ათი **იყდა აქსი—ხრხილს**
- 40 ორმოცი **ორმოცი—ჟაოასილს**
- 50 ორმოც და ათი **ორმოც და აქსი—ქსილს**
- 60 სამოცი **სამოცი—ქაქსილს**
- 70 სამოც და ათი **სამოცდა აქსი—ხოქსანასილს**
- 80 ოთხმოცი **ოქსამოცი—ილქსილს**
- 90 ოთხმოცდა ათი **ოქსამოცდა აქსი—ხინსილს**
- 100 ასი **ასი—ჯარქლ**
- 200 ორასი **ორასი—ხრლილ** **ჯარქლ**
- 300 სამასი **სამასი—ხრხე** **ჯარქლ**
- 400 ოთხასი **ოქსასი—ჯირა** **ჯარქლ**
- 500 ხუთასი **სოლქასი—ჯინე** **ჯარქლ**
- 600 ექვსასი **ხეჟასი—ქხე** **ჯარქლ**

- 700 შვიდასი **ჯქიჟასი—ხოქს** **ჯარქლ**
- 800 რვა ასი **იქასი—ილქ** **ჯარქლ**
- 900 ცხრა ასი **ვსურასი—ხინ** **ჯარქლ**
- 1,000 ათასი **აქსასი—ჯადა**
- 2,000 ორი ათასი **ორქი** **აქსასი—ხრლილ** **ჯადა**
- 3,000 სამი ათასი **სამქი** **აქსასი—ხრხე** **ჯადა**
- 10,000 ათი ათასი **ათქი** **აქსასი—თასს** **ჯადა**
- 100,000 ასი ათასი **ასქი** **აქსასი—ჯარქლ** **ჯადა**
- 1,000,000 მილიონი **მიქსინქი—მიქსინქი**

ქლასნიური თხზვა

რასასკან ქლასკან ანონსნი:

- პირველი **აქიქქქ—აოაჯინ**
- მეორე **მქორქ—ხრქორქ**
- მესამე **მქსამქ—ხრქორქ**
- მეოთხე **მქომქსი—ჯირქორქ**
- მეხუთე **მქსოლქსი—ჯინეხრქორქ**
- მეექვსე **მქხეჟსი—ქხეხრქორქ**
- მეშვიდე **მქჯქიჟსი—ხოქხრქორქ**
- მერვე **მქიქსი—ილქხრქორქ**
- მეცხრე **მქვსურქ—ხინხრქორქ**
- მეთე **მქაქსი—თასხრქორქ**
- მეთერთმეტე **მქსოლქსამქსი—თასს** **მქლ** **ხრქორქ**
- მეთორმეტე **მქსორამქსი—თასს** **ხრლილ** **ხრქორქ**
- მეოცე **მქიქსი—ჟასს** **ხრქორქ**
- მეორმოცე **მქორამოცი—ჟაოასილს** **ხრქორქ**
- მეორმოც და ათე **მქ** **ორმოც და აქსი—ქსილს** **ხრქორქ**
- მესამოცე **მქსამოცი—ქაქსილს** **ხრქორქ**
- მეასე **მქასი—ჯარქლ** **ხრქორქ**
- მეორასე **მქორასი—ხრლილ** **ჯარქლ** **ხრქორქ**
- მეხუთასე **მქ** **სოლქასი—ჯინე** **ჯარქლ** **ხრქორქ**

მეათასე მწაქთასე—საგარ სერირე
 ერთჯერ ღრქვერ—მხ ანგამ
 ორჯერ ორვერ—სერკილ ანგამ
 სამჯერ სამვერ—სერეპ ანგამ
 ოთხჯერ ომქვერ—ჯირს ანგამ
 ხუთჯერ ხილქვერ—ჯინგ ანგამ
 ექვსჯერ ხეღვერ—ღნე ანგამ
 ათჯერ ათვერ—თასან ანგამ
 ასჯერ ასვერ—სარხილ ანგამ
 1/2 ნახევარი ზახტყარი—ღნა
 1/3 ერთი მესამედი ღრქ მტსამტეღი—სერირეღაკან მას
 1/4 ერთი მეოთხედი ღრქ მტსამტეღი - ჟარირე მას
 1/5 ერთი მეხუთედი ღრქ მტსამტეღი—ჯინგერიღაკან მას

ნახევალ სახემლი—სერანთიმსი

მე მტ—სა	თქვენ მტყენ—ღიღ
შენ ღნ—ღიღ	ისინი ხსინჯ—ზრან
ის ხს—ზა	იმათ ხმამ—ზრან
იგი ხეღ—ზა	ჩვენი ღქენჯ—მხ
ჩემი ღქამ—ხმ	თქვენი მტყენჯ—ღნ
შენი ღქინჯ—ჟი	იმათ ხმამ—ნიგა
იმისი ხმამ—ნიგა	ეს ღს—აქს
ესა ღსა—აქს	ის ხს—აქს
ის ხს—აქს	რომელი რიამქ—იღ ღნჯაქს
ამისთანა ამამქსანა-აქსაქს	თვეთონ მქქსამ—ხრენჯ ღნჯ
როგორი რიგორი—ხნჯაქს	ზა რა—ხნჯ
თვეთონ მქქსამ—ხნჯ	რისთვის რსამქს—ხნჯ
ვინ ქინჯ—იღ	რისათვის რსამქს—ხნჯ
ვის ქის—იღ	რით რქს—ხნჯიღ
ვისა ქისა—იღ	რის გამო რქს გამო-ხნჯ მასინ
ვისით ქისამ—იღ	

ვისზე ქისღ—იღ მასინ
 არავენ არაქინ—იღ
 არავენს არაქინ—იღ
 ჩვენ ღქენ—მხ

სულ სიღ—ღიღ
 არათვის არაქინ—იღ
 არათვის არაქინ—იღ
 ჩვენ ღქენ—მხ

2.

გუნდბა და მისი მოვლინა—სულირსინს სულირსინს

დელამიწა ღქენამქდა—სერქი	ნახევარ კუნძული ზახტყარი
სინათლე სინამქ—ლიქს	სინათლე სინამქ—ლიქს
ცა გა—სერქინჯ	წვიმა ღქქამ—ანჯ
მზე მღ—არეღაკ	თოვლი მქქს—ღნ
მთვარე მქქარჯ—ლიქს	სეტყვა სეტყვა—სერქიღ
ვარსკვლავი ქარსქქლასი ასათ	ხე ღს—ღაღ
ჰაერი ღაქინჯ—იღ	მინდორი მქინჯორი—ღაღ
ცეცხლი ვენქს—სერქ	გორა ღორი—ღაღ, ღნ
წყალი ღქარჯ—ღიღ	ციცაბი კლდე ვენქს ქქს—
ზღვა ღქქა—ღიღ	თაქს
ოქანის ზღვა ოქანსის ღქქა—	მღვიმე მქქამქ—აქს
	იქსანისი
ღრუბელი ღიღქქს—ამაქ	ტლახი თლახი—ვენჯ
ტბა თქა—ღნ	მტვერი მთქქს—ქიღ
მდინარე მქქინჯ—ღქს	ყინული ღქინჯ—საიღ
წყარო ღქარჯ—ღიღ	ქარი ჟარქ—ჟამქ
ყინვა ღქინჯ—სარსამანჯ	შებინდება ღქქინჯქს—აქს
სიცივე სქქქს—ღიღ	მიღ
სიცივე სქქქს—თიქ, ღიღ	ამინდი ამქინჯ—სერქინჯ
სითბო სქქქს—თაქინჯ	წვეთი ღქქქს—სერქქ
ღრუბელი ღიღქქს—ამაქ	თრთელი მქქქს—ვიღ
ღელვა ღქქა—აქს	სიბნევე სქქქს—სერქ
ბული ღიღქ—ღიღქ	გვალვა ღქქქა—სერქინჯ
მეხი მქქს—სერქინჯ	დასავლეთი ღასოქქს—სერქ
ქუხილი ღქქქს—იღ	მიღ

ბურუსი **რილილი**—**მარასილი** აღმოსავლეთი **აღმოსავლეთი**
 ლეღვა **ღელვა**—**ქიტირის** **არსსე**
 სკოზნოი ქარი **მხვანერქვამი** სამხრეთი **სამხრეთი**
 სკიფი **სკიფი**—**ქარი** მიწის ძვრა **მხვან**—**ბე-**
 კუნძული **კონსტილი**—**კივი** **კრავარძ**
 ჰაობი **ნაიერი**—**ნაჩხ** დაბნელება **განსხვავება**—**მწილ-**

ცისარტყელა **გისარტყელა**—**ცა** და ქვეყანა **გა** **გა** **ქვე-**
 ბრინჯაოს **ბრინჯაოს** **ბრინჯაოს** **ბრინჯაოს**
 დაბნელება **მზისა** **განსხვავება** **წყლის** **პირი** **ბიუს** **ყბრე-ღრე** **აქ-**
 მკისა—**არსგახე** **ხალარილი** **ბოლი** **ბიუს**—**ბიუს**
 მღვრივე **მღვრივე**—**ყლირი** **წარღვნა** **ბაილი**—**ღრწინა**
 ჩრდილოეთი **ჩრდილოეთი** **ჩრდილოეთი** **ჩრდილოეთი**

3.

დრონი—ქამანსაქი მასხნ:

საუკუნე **საილინი**—**გარ** **ბოლოს** **ბიუს**—**ქვერჯაყა**
 წელიწადი **წელიწადი**—**თარი** **თავათ** **ქალაქ**—**სიღვრე**
 თვე **თვე**—**ამხა** **მალე** **მალე**—**გილითი**
 კვირა **კვირა**—**გარაქ** **ამას** **წინათ** **ამას** **ბინაქ**—**ნი-**
 დღეს **დღეს**—**აქიორ** **რერი**
 ხვალ **ხვალ**—**ქარე** **ხანდის** **ხან** **ხან** **ხან**—**ბე-**
 გუშინ **გუშინ**—**ბრეკ** **რემნ**
 გუშინ **წინ** **გუშინ** **ბინ**—**ბრეკ** **ღვე** **ღვე**—**ორ**, **გერეკ**
 დილა **ღელვა**—**აილით** **ღამე** **ღამე**—**ფიხერ**
 საღამო **საღამო**—**ბრეკი** **სათი** **სათი**—**ქამ**
 შუადღე **გილაღვე**—**ქეს** **წამი** **ბამი**—**რიყ**
 შუალამე **გილაღვამე**—**ქეს** **წინათ** **ბინაქ**—**ნახ**, **აილა**
 ახლოვე **ახლავ**—**ქამაქ**, **აქამ**

ყოველთვის **გიქვლქი** **მღვ** **დილიხანი** **ღრე** **ხანს**—**ქარე**
 თასან **დილი** **ხნობით** **ღრე** **ხანს**—**ქარე**
 მაშინ **მაშინ**—**აქ** **ქამანსაქ** **მალე** **მალე**—**გილითი**
 ყოველთვის **გიქვლქი**—**მხვ** **მუღამ** **მიღვამ**—**მხვ**
 ამსათვე **ამსათვე**—**ხსიონ** **პირველ** **შემთხვევაში** **ყბრე**
 მერე **მერე**—**ქათი** **გემქვლქი**—**აილა** **ან-**
 იშვიათად **იქვლქი**—**სილა** **ფამ**
 გვიან **ფიხან**—**იღ** **მერე** **მერე**—**ქათი**:

4.

თვეები—სამხანს:

იანვარი **იანვარი**—**ილილი** **ავგისტი** **აქვლქი**—**იფილი**
 თებერვალი **თებერვალი**—**ქინ** **სექტემბერი** **სქლქამქრე**—**სხ-**
 თრქარი **თრქარი** **თხმქრე**
 მარტი **მარტი**—**მარ** **ოქტომბერი** **ილიქამქრე**—**სი-**
 აპრილი **აპრილი**—**აქრე** **თხმქრე**
 მაისი **მაისი**—**მაქ** **ნოემბერი** **ნიქამქრე**—**ნიქამქრე**
 ივნისი **იქვლქი**—**ილინი** **დეკტემბერი** **ღქლქამქრე**—**ღქ-**
 ივლისი **იქვლქი**—**ილინი** **თხმქრე**

5.

ადგილები—მხანს:

აქ **აქ**—**აქსი** **არსად** **არსად**—**იქ** **მხ** **თხ**
 ზევით **ღქლქი**—**ქინ** **შიგნით** **ღქლქი**—**ხნის**
 გარედამ **გარედამ**—**ართა-** **შორს** **გილი**—**სილი**
გილი **ახლოს** **ახლოს**—**მილი**
 სადმე **საღამე**—**მხ** **ილი** **ან** **გვერდით** **ღქლქი**—**მილი**,
 ქვემოთ **ღქლქი**—**ხნის** **იქ**

დიდიდღა <i>გჩქჩქჩა</i> —თათ	ცოლი ვიქი - ამილახ
სიძე <i>სჩქ</i> — <i>ჩხსაყ</i>	მაზლი <i>მავქი</i> — <i>თჯერ</i>
რძალი <i>რძაქი</i> — <i>ჯარა</i>	ნაცნობი <i>ნაუნძეჩ</i> — <i>ბანძიჭ</i>
სასიძო <i>სასიძი</i> — <i>ჩხსაგილ</i>	ნათესავი <i>ნაქხსაქი</i> — <i>აგყასკანა</i> :

11.

ნაწილები ადამიანის აგებულები.—*შარღიოა მარამჩი ამბისა რამანხერი*.

სხეული <i>სხელიქი</i> — <i>მარამჩი</i>	გული <i>გულიქი</i> — <i>სირა</i>
თავი <i>ქაქი</i> — <i>გელიქი</i>	ძუძუ <i>ბილბი</i> — <i>ბჩბ, სატინა</i>
თმა <i>ქმა</i> — <i>მაგ</i>	ფილტვი <i>ჩიქი</i> — <i>ქიქ</i>
სახე <i>სახე</i> — <i>ხრხა</i>	ცხვირი <i>ყქი</i> — <i>ქიქ</i>
შუბლი <i>გიქი</i> — <i>ბასკათ</i>	ნესტოები <i>ნესთიქი</i> — <i>ბიქი</i>
თვლები <i>ქქი</i> — <i>აქქი</i>	ტუჩები <i>თიქი</i> — <i>ბიქი</i>
ფეხები <i>ჩქი</i> — <i>ბიქი</i>	პირი <i>ყიქი</i> — <i>ბიქი</i>
მუცელი <i>მიქი</i> — <i>ბიქი</i>	კბილები <i>ჩქი</i> — <i>ბიქი</i>
გვამი <i>გქი</i> — <i>ბიქი</i>	ღრძილები <i>ღქი</i> — <i>ბიქი</i>
ენა <i>ჩხა</i> — <i>ბიქი</i>	ღვიძლი <i>ღქი</i> — <i>ბიქი</i>
ულვაშები <i>იქი</i> — <i>ბიქი</i>	თირკმლები <i>ქიქი</i> — <i>ბიქი</i>
წარბები <i>ბარბიქი</i> — <i>ბიქი</i>	ნაწლევები <i>ნაქქი</i> — <i>ბიქი</i>
ნიკაპი <i>ჩქი</i> — <i>ბიქი</i>	ნაღველა <i>ნაქქი</i> — <i>ბიქი</i>
წვერი <i>ბქი</i> — <i>ბიქი</i>	ტყავი <i>თქი</i> — <i>ბიქი</i>
სასა <i>სასა</i> — <i>ბიქი</i>	ძვალი <i>ბქი</i> — <i>ბიქი</i>
წამწამები <i>ბამბამბიქი</i> — <i>ბიქი</i>	სისხლი <i>სიქი</i> — <i>ბიქი</i>
ლოყები <i>ლიქი</i> — <i>ბიქი</i>	ძარღვი <i>ბარღვიქი</i> — <i>ბიქი</i>
ყურები <i>ყიქი</i> — <i>ბიქი</i>	ნერწყვი <i>ნერწყვიქი</i> — <i>ბიქი</i>
კისერი <i>კიქი</i> — <i>ბიქი</i>	ცრემლი <i>ცრემლიქი</i> — <i>ბიქი</i>
კეფა <i>კქი</i> — <i>ბიქი</i>	ოფლი <i>იქი</i> — <i>ბიქი</i>

მხრები <i>მხრებიქი</i> — <i>ბიქი</i>	ტვინი <i>ტიქი</i> — <i>ბიქი</i>
წელი (ზურგი) <i>ბქი</i> — <i>ბიქი</i>	მკვრი <i>მქი</i> — <i>ბიქი</i>
ზურგის ხერხემალი <i>გიქი</i> — <i>ბიქი</i>	მუშტი <i>მიქი</i> — <i>ბიქი</i>
ქსერქსმაქი— <i>ბიქი</i>	მუჭა <i>მიქი</i> — <i>ბიქი</i>
გვერდი <i>გქი</i> — <i>ბიქი</i>	ხელის გული <i>ქქი</i> — <i>ბიქი</i>
ხელები <i>ქქი</i> — <i>ბიქი</i>	სასა <i>სასა</i> — <i>ბიქი</i>
თითები <i>ტიქი</i> — <i>ბიქი</i>	მუხლი <i>მიქი</i> — <i>ბიქი</i>
ფრხილები <i>ფიქი</i> — <i>ბიქი</i>	თეძო <i>ტიქი</i> — <i>ბიქი</i>
ბარკალი <i>ბარკალიქი</i> — <i>ბიქი</i>	ნიდაყვი <i>ნიქი</i> — <i>ბიქი</i>

12.

კაცის სულიერი და გრძობიერობითი ნიჭი გულისყური *შარღიოა ჩიქი*—*ბიქი*

სული <i>სიქი</i> — <i>ბიქი</i>	მძულვარება <i>მძიქი</i> — <i>ბიქი</i>
ხსოვნა <i>ჩიქი</i> — <i>ბიქი</i>	სიმშურნე <i>სიქი</i> — <i>ბიქი</i>
აზრი <i>აქი</i> — <i>ბიქი</i>	მეგობრობა <i>მექი</i> — <i>ბიქი</i>
მეგობრობა <i>მექი</i> — <i>ბიქი</i>	სურვილი <i>სიქი</i> — <i>ბიქი</i>
ნება <i>ნქი</i> — <i>ბიქი</i>	მოთმინება <i>მოქი</i> — <i>ბიქი</i>
მოთმინება <i>მოქი</i> — <i>ბიქი</i>	მწუხარება <i>მწიქი</i> — <i>ბიქი</i>
მორჩილება <i>მიქი</i> — <i>ბიქი</i>	უმორჩილები <i>უმიქი</i> — <i>ბიქი</i>
უმორჩილები <i>უმიქი</i> — <i>ბიქი</i>	მტრობა <i>მტიქი</i> — <i>ბიქი</i>
მტრობა <i>მტიქი</i> — <i>ბიქი</i>	სიყვარული <i>სიქი</i> — <i>ბიქი</i>
სიყვარული <i>სიქი</i> — <i>ბიქი</i>	თავდაბლობა <i>თიქი</i> — <i>ბიქი</i>

ბოლი—բօլի ծուխ
 ნახშირი—նախշիրի ածուխ
 ნაკარი—ნაყარի მიხილ
 შეშა—շეშა ქაყო
 სანთელი—სանթելի მიმ
 შამდანი—շამդანի მიმակალ
 მაყაში—მაყაშის ილნელ
 თანარი—თანარის ლაყოხი
 ხალიჩა—ხალჩა ვიო
 ღოშაკი—ღოშაკის ზნერენარე
 ლოგინი—ლოგინის ანლიღის
 საბანი—საბანის ქერმას
 ჩარსაგი—ჯარსაღის საღან
 ბალიში—ბალიშის მარბ
 პირსახოცი—პირსახოცი ხრეს-
 სრეხ
 ჰერი—ჰერის ადასთა
 ფიცარი—ფიცარის თახთახ
 შკაფი—შკაფის აყარან
 ზანდუკი—ჯანდუკის არე
 მაგიდა—მაგიდას სეღან
 სარკე—სარკის ჯახელ
 ქვაბი—ქვაბის ლაშას
 შპალიერი—შპალიერის აყა-
 თაო
 სკამი—სკამის აქიო
 სავარძელი—სავარძელის მად-
 ლაქიო
 კედლის საათი—კედლის საათ-
 ღის აყათი ქამაგი
 კრავოტი—კრავოტის მაჯან-
 კალ

ზარი—ჯარის ღანღას
 ბოჩკა—ბოჩკა თახთახ
 ვედრო—ვედრო ვიო
 კოჭობი—კოჭობის კანი
 ყავადანი—ყავადანის სრან-
 მან
 ქელი—ქელის ქეჯამან
 სანაღბე—სანაღბეს სერამან
 საშაქრე—საშაქრის ჯაჟა-
 რამან
 ფინჯანი—ფინჯანის მახას
 ლამბაქი—ლამბაქის აქის-
 ქიქრის
 კოვზი—კოვზის ვეო
 დანა—დანის ღანღას
 ჩანგალი—ჩანგალის აყათაო-
 ჟაო
 თეფში—თეფშის აქის
 სტაქანი—სტაქანის მახას
 რუმკა—რუმკის მყანას
 გრაფინკა—გრამინის ჯი
 ბუთლიკა—ბუთლიკის ჯი
 სუფრა—სუფრის აქიო
 სალფეგო—სალფეგოს ანბნ-
 ნიო
 მაკრატელი—მაკრატელის მრ-
 რათ
 ნემსი—ნემსის თახ
 ქინძისთავი—ქინძისთახის
 ჟიო
 ნიტიკა—ნიტიკის მელ

თოკი—თოკის აყარან
 ზამბა—ჯამბა მამას
 მატყლი—მატყლის მორქ
 აბრეშუმი—აბრეშუმის მ-
 თაჟა
 ცული—ცილის კახის
 ხერხი—ხერხის სიო
 ნიხაბი—ნიხაბის მან
 ლურსმანი—ლურსმანის მხ
 ჩაქუჩი—ჩაქუჩის მილან
 ბურთი—ბურთის ღანღას
 ბეჭედი—ბეჭედის მათანის
 ფეხატი—ფეხათის კხი
 სურგუჩი—სურგუჩის კხ-
 მიმ
 ქალღიბი—ქალღიბის მორქ
 ყარანდაში—ყარანდაშის მ-
 თით
 კალამი—კალამის მრჯანთ
 კალმი ტარი—კალმის თარ-
 მრჯანთ
 მელანი—მელანის მანთა
 საწვრელი—საწვრელის მანთ-
 ჟამან
 ცოცხი—ციოქის თახ
 ჰურჭელი—ჰურჭელის მან
 საპონი—საპონის საყინ
 ლილა—ლილის მახ
 სარძევე—სარძევეს ლაშან-
 მან
 ხარღლის ჰურჭელი—ხარ-
 ლის ღანღის მანანხის
 მანან:

ლოლეინი—ლოლეინის აყათრ
 ჯრელი მანან
 სამარილე—სამარის მან
 პრობკა—პრობკის ჯგან
 პროპონიკი—პროპონის ჯგ-
 ჯან
 თავის ჩოტკი—თახის ჯიოქ-
 ჟელის ჯანას
 იატაკის ჩოტკი—იატაკის
 ჯიოქის აყათი ჯანას
 მავთული—მავთულის ლო,
 მავთული
 სანაყავი ფილი—სანაყავის
 ქიქის მახ
 საცერი—საცერის მარ
 ტიკი—ტიკის თან
 ხერილი—ხერხის ჯიოქის
 ტაშტი—ტაშტის თანთახ
 საყინული—საყინულის საო-
 ვამან
 პოდნოსი—პოდნოსის მათი-
 ვარან
 თასი—თახის თან
 ჯაქვი—ჯანქის ჯიქი
 კისტი—კისტის ქრან
 ჩის კოვზი—ჩის კოვზის მ-
 მრჯან
 ფითილა—ფითილის აყათი
 ლიტრა—ლიტრის კიო
 სამოვარი—სამოვარის მ-
 ნახი
 ძაბრი—ძაბრის ჯაჟარ

17.

ტანისამოსი—*Հագուստներ:*

ტანისამოსი — *თანისამოსის հագուստ* შლაპკა—*շლაპკა* ფესურის
 სეროტუკი — *სეროტუკის სეროტუკი* ზეკეები—*ზეკეების კოჭიკნები*
 შარვალი—*შარვალის վարդիկ* კალოშ—*კალოშის կրկნակოჭიკ*
 ქილეტკა—*ქილეტკის ძიქსოკა* ძიქსო — *ბაშულული—բաշուլուի բաշილს*
 ქული—*ქულის ფესურის* თათმნები—*თათմների ձեռ-*
 პალტო—*պალტოს վերարկու* *ნიფნები*
 ზიბე—*ზიბეს գրყან* ფარტუკი—*ფარტუკის գოგნიფ*
 ევროტნიკი—*ევროტნიკის վიձիք* სარტყელი—*სարტყელის գოთიკ*
 პერანგი—*პერანგის շապիկ* ხელსახოცი—*ხელსახოցის թաշ-*
 წინდები—*წინდების գուլყა* *კინსაკ:*

18.

სახლოება—*Կերակուրներ:*

საუზმე—*საუზმის նახაճաշիկ* ღორის ხორცი—*ღორის ხორცის*
 სადილი—*სადილის ճաշ* *სიღის მის*
 ვანშამი — *ვანშამის հնթრիք* ქათმის ხორცი — *ქათმის*
 კვერცხი—*კვერცხის ձու* *ხორცის հაღის მის*
 გრბოკვერცხი — *გრბოკვერცხის* ნადირის ხორცი — *ნადირის*
პიკაპხე *ხორცის ირის მის*
 ცილა—*ცილის սպիտակուց* მწვადი—*მწვადის ხორცი*
 სიყვითლე—*სიყვითლის դეგნილე* პური—*პურის հაფ*
 სუფი—*სუფის արգანაკ* ქერქი—*ქერქის կճեպ*
 ბულიონი—*ბულიონის արգანაკ* კატლეტი—*კატლეტის, կատլետ*
 ყაურმა—*ყაურმის դაილამ* *ფაგკიქ*
 ხორცი—*ხორცის მის* სიმსუქნე—*სიმსუქნის ճարպ*
 ძროხის ხორცი—*ძროხის ხორ-* *ხახვი—խახვის սիս*
ცის თალარის მის

ცხვრის ხორცი—*ცხვრის ხორ-* ნიჩი—*ნიჩის սխտორ*
ცის օჯխარის მის *ყველი—ղվելის պანსერ*
 ხმოს ხორცი—*ხმოს ხორცის* *ხიზილალა—խիզիლალა* *խაღარ*
հორცის მის *ძიქსიქ*
 შაქარი—*შაქარის շაქար* *პომადორი—պომადორის պ-*
 მუტაბა—*მუტაბის* *მარცხ* *მარცხ*
 ძეთისხილი—*ძეთისხილის* *ძი-* *გობო—գրբո* *ქლე*
ქსაყთილე *მაწიანი—մածուნი* *მადონ*
 მუხუდო—*მუხუდოს սիսու* *კარაქი—կარაქის կარაք* *ქლე*
 პირპილი — *პირპილის պղყლე* *ძეთი—ძეთის* *ძექ*
 შაფრანა — *შაფრანის շაფრան* *ნაღები* *ნაღების* *სერ*
 თაფლი — *თაფლის մեղ* *რძე—ռձե* *კაქ*
 ჭარხალი — *ჭარხალის ճակնთեղ* *პურმარილი—պურმარლის* *აღ*
 ცომი — *ციმის ხორცი* *ილ* *հაფ*
 კუპატი — *კუპატის կարկან-* *ბრინჯი—բրինჯის* *բრին*
դակ *სუხარი—սუხარის պაქსამათ*
 ფქვილი — *ფქვილის աქლე* *ძენვი—ძენვის* *ხორცი*
 ფაფა — *ფაფის կերակուր* *ინ* *მწვადი—მწვადის* *ხორცი*
 სალათა — *სალათის սաქაქ* *ფლავი—ფლავის* *ქლე*
 ბაკლა — *ბაკლის բակ* *ხარდალი—խარდალის* *მანანს*
 ლობიო — *ლობოს լობ* *ობხახუმი—ობხახუმის* *კ-*
 კომბოსტო — *კომბოსტოს կաղამբ* *ნაჯეღენ* *ინ*
 მარილი — *მარლის աღ* *სოკო—სოკოს* *სილ*
 კარტოფილი — *კარტოფილის գետ-* *ვაშლი—վաშლის* *ხნაპ*
ნახანპირ *მსხალი—მსხალის* *თან*
 წითელი ბოლოკი — *წითელის* *ტყემალი—տყემალის* *ღირ*
ღირის *მანერ* *ღირ*

19.

სასმელები—*Շուքներ:*

წყალი—*წყლის ջուր* *არავი—արავის* *იღ*
 ღვინო—*ღვინოს գին* *პივა—պივის* *ფარენჯი*

ჩაი—ჯახი [მქხ]
ყავა—ღასა სიღრ

შოკოლად—ვილიყრე ვილიყრე
ძმარი—ამარის ჟაგას:

20.

ნაყოფები და ხეები—*მთიულენი ხე ბანი:*

ყურძენი—ვიღრძენის სადიღ	ჭანჭური — დანდიღრე ვიღრე
ვაშლი—ქაღვი [სხპი]	თხსას
მსხალი—მასალის თანა	კომში—ვიამეხ სერსხს
პანტა—ყანთა ანთაღარის თანა	ზტმარტლი—ვიღმარტის სიანი
ბალი—ქაღვი, ქაღვი	საზამტრო—სადამტრო ამ-
ალუბალი—ვიღრქაღვი სხიას	რიღ
ლეღვი—ვიღვი [მიღ	კიტრი—ვიტრის ქარინა
ბროწეული—ვიღრძენის სიღრ	ქიშმიში—ვიღმეხ ქეღმეხ
ლიმონი—ვიამის ვიტრის	მაყვალი—ვიამქაღვი მი
აველცინი—ვიამქვის სარის	მალინა—ვიამქნა მიღ
კაკალი—ვიამქვის ვიღვი	მარწევი—ვიამრღვი ხლავ
თხილი—ვიამქვის [მქხ]	ფსტა—ვიამთა ვიამთღ
ნუში—ვიამქვის სიღ	ხორბალი—ვიამრქაღვი ვიღრ
წაბლი—ვიამქვის ვამანას	შეგია—ვიამქვის ქარას
თუთა—ვიამქვის [მქხ]	ქერი—ვიამქვის ვარის
ბალი—ვიამქვის ვარის	ყვავის ჭანგა—ვიამქვის დანდა
ტყე—ვიამქვის ანთა	სღ ვიღრ
ხე—ვიამქვის დანი	მიხაკი—ვიამქვის მიხას
ნაყოფი—ვიამქვის ვიამთღ	ხილი—ვიამქვის მიღრ
შვინდი—ვიამქვის ვიამ	ყანა—ვიამქვის ვარ
ატამი—ვიამქვის ვიამ	რტო ვაზისა—ვიამქვის ვამქას
ჭვრამი—ვიამქვის ვიამ	ვიამქვის
ალუჩა—ვიამქვის ვიამ	ბალის ხე—ვიამქვის [მქხ]
ნესვი—ვიამქვის სხ	დანი

ალუბლის ხე—ვიამქვის [მქხ]	სხიას	მურყანი შვშა—ვიამქვის ვიამქვის
თუთის ხე—ვიამქვის [მქხ]	მქხ	ფიქვი—ვიამქვის ვიამქვის
კაკლის ხე—ვიამქვის [მქხ]	ვიამქვის	ნაძვი—ვიამქვის სიანი
ვარდი—ვიამქვის ვიამქვის	ვიამქვის	ალვის ხე—ვიამქვის [მქხ]
ია—ვიამქვის ვიამქვის	ვიამქვის	სიმიღვი—ვიამქვის ვიამქვის
არყის ხე—ვიამქვის [მქხ]	მქხ	ბალახი—ვიამქვის ვიამქვის
მუხა—ვიამქვის ვიამქვის	ვიამქვის	ბუჩქი—ვიამქვის [მქხ]
ლილიფა—ვიამქვის [მქხ]	არ-	ფოთოლი—ვიამქვის თხრის
პუტუტა—ვიამქვის ვიამქვის	ვიამქვის	მარცვალი—ვიამქვის ვიამქვის
		ფესვი—ვიამქვის ვიამქვის
		შტო—ვიამქვის ვიამქვის
		ბზის ხე—ვიამქვის [მქხ]
		ბალახი—ვიამქვის [მქხ]

21.

სხვა და სხვა თანამდებობა და ხელოვნება.—*ვიამქვის ვიამქვის*

გუბერნატორი — ვიამქვის ვიამქვის	თავადის ქალი — ვიამქვის
პოლიცმეისტერი — ვიამქვის	ქაღვი [მქხ]
პრისტავი — ვიამქვის ვიამქვის	ახნაუხი — ვიამქვის
სლედოვატელი — ვიამქვის	ახნაუხის ცოლი — ვიამქვის
სეკრეტარი — ვიამქვის	მღვდელი — ვიამქვის
მწერალი — ვიამქვის	ლაქია — ვიამქვის
თავადი — ვიამქვის	მზარეული — ვიამქვის
	მეშლაპე — ვიამქვის

მეპურე—მსაყიდრს ზავსილს
 შწერალი—მძნრალს გრადერ
 მასწავლებელი — მასწავლ-
 რსი ილსიღს
 მოწაფე—მიწაძის აჯანს
 მებულკე—მწილს ზავა-
 ქანაი
 ყასაბი—ღასარს მასაფრ
 მეთევზე—მწმსელს ჰსნირს
 ვაჭარი—ქანარს ქანაი-
 კანს
 მეჭურჭლე—მწნილს ჰს-
 ქანაი
 შპალიერის მიმკერელი—ჯაყა-
 რსის მხმკერსი აყასთაი
 ჰყანიო
 ექიმი—ქქმს რქსკ
 თანაშემწე — ქანაჯმძქ იფ-
 სანს
 ბუნგალტერი—რისკაქსრს
 ზაქასაქ
 კასსირი—ჰასსრს განაქსთ
 კასსირი ქალი—ჰასსრს ქას
 განაქსთილს
 პრიკაზნიკი—აქსკაქსკის ფირ-
 ზასთარ
 პატრონი—აყასრის თქრ
 წიგნის ვაჭარი—ქქმს ქა-
 ნარს ფრლანაი
 სტამბის პატრონი — სთამქს
 აყასრის თყარანათქრ

მესაათე-მქასაქს ქამაფირ
 ოქრომჭედელი — ოქრომძნ-
 რსი
 მღებვარი—მღერქარს სწირი
 მჭედელი—მძნსქს გარქს
 ღურგალი—ფირფელს ჰსს
 კალატოზი—ქასთიფს ირ-
 სარქ
 მებაღე—მქქაქს აყარსფ-
 აყანს
 ხარაზი—ქსარაქს კიქსკარ
 დეცოკი—ქსრქსქს ქსრქს
 მწყემსი—მძქმსის ჰიქს
 გლეხი—ქსქს ქსლქს
 მეწიკვილე—მქქსქქს ჯქ-
 რაქსაყანს
 მონადირე — მიწარქს ირსირ
 მეშუშე—მქქიქს აყასკა-
 ფირ
 მეყდე წიგნისა—მქქს ზქქ-
 სისა ჰამარარ
 მეწყლე—მქქიქს ჯქქ
 ხელოსანი—ქსქისანს არქს-
 თაიორ
 მკერავი—მქსრასქს კარიო
 ძიბა—ქქსა ზქმარქ
 გამზდელი — გამქქსქს ქასქ
 მოსარეცხე—მიწარქსქს ქქ-
 ყარარქ

22.

გვარეულობა—საგვარეულო:

რუსი—რუსის რუსი
 რუსეთი—რუსისქს რუსას-
 თანს
 ნემეცი—ნმმსქს ქსრმანსაქს
 გერმანია — ქსრმანსქს ქსრ-
 მანსქს
 ინგლისელი—ქსქსქსქს ან-
 ქსაქს
 ანგლია—ანქს ანქს
 ფრანკოცი—ქრანსიქს ქქ-
 რანსაქს
 ფრანცია—ქრანსქს ქრან-
 სქს
 ხინელი—ქსქსქს ქსნაქს
 ხინეთი — ქსქსქს ქსნასთანს
 ბერძენი—ქსქსქს ქიქს
 საბერძნეთი — საქსქსქსქს ქიქს
 ოსმალა — ოსმალქს თანსქს
 ავსტრალია — ოსმალქს
 ოსმალქს
 ყიზილბაში-ქსქსქსაქს აყარს-
 კასთანს
 ყიზილბაში — ქსქსქსაქს აყარს-
 სქს
 ქართველი - ქარქსქს ქრსაქს
 საქართველო — საქარქსქს ქრს-
 ქრსთანს
 აფხაზელი — აქსაქსქს აქს-
 ქსაქს
 სომეხი — ოსმსქს ზაქ
 სომხეთი-ოსმსქს ზაქასთანს
 თათარი — ქსქსქს ქიქს
 პოლშელი — აქსქსქს ქს
 ურია — ოქსა ზრსაქ
 ლეკი — ქსქს ქსქს
 ევროპელი — ქქრისქს ქსრ-
 აყას
 ოსმალეთი — ოსმალქსქს თანს-
 კასთანს
 ევროპა — ქქრისაქს ქსრისაქს
 აზია — აქსაქს საქსა
 აფრიკა — ოსმსქს აქსქსაქს
 ამერიკა — ოსმსქს ოსმსქს
 აზიელი — აქსქსქს ოსმსქს
 აფრიკელი — აქსქსქს აქსქს-
 კაქს
 ამერიკელი — ოსმსქსქს ოსმს-
 რქსაქს
 გურული-ფიქსქს ფიქსაქს
 იმერელი — ქსქსქს ქსქსქს

23.

ძვირფასი ქვეულობა და ლითონები — მანკააღენ ქარნი
ბი წანებზე:

აღმასი — აქმასი ათამანგ	თინა — მხისა ლაღ
ბრლიანტი — მრჩქანთი გი-	შაბი — ჯარე ალაღეღ, ჯიღ
ჯარ	მელი — მხეღი ლაღი
ზურმუხტი — გიღმინსთი	შუშა — გიღა ალაღი
გიღმინსთ	ოქრო — იღრი ისღი
ქარვა — ჟარღა საღმ	ვერცხლი — ქღრეღსღი არღამ
ქვა — ჟღა ჟარ	ტყვიო — თღღი არღი
კირი — ლღღი ლღ	სპიღენღი — საღღღღი აღღღღ
რკინა რღღღი ზღღღღ	კალა — ლღღი ანაღ, ლღღ
ჩუგუნი — გიღღღღი გიღღღღ	გოგირღი — გიღღღღი ზღღღღ
ფოღღღი — ჟიღღღღი აღღღღღ	ციღღი — გღღღღი გღღღღ
ქვიშა — ჟღღღღი აღღღღ	აგუღი — აღღღღი აღღღღ

24.

პირუტყვეები — გინღღღღღღღღღ:

ძროზა — გღღღღი ლიღ	სპიღღი — საღღღი ჟღღ
ზბო — ლღღი ზიღღ	ღათვი — ჟღღღღი არღღ
ზარი — ლღღღი ზღ	თინა — მღღღი აღღ
მცხოვარი — მღღღღღღი იღღღღღ	ცხენი — გღღღღღი ზღ
ბატკანი — ჟღღღღღი გღღღ	ვიღი — ქღღღი ზღ
კამეღი — ლღღღღღი გიღღღღ	ღოღი — გიღღღი ლიღ
ღღღი — ლღღღი თღღღღ	გოჭი — გიღღღი ლიღღ ზღღ
ვეფხვი — ქღღღღღი ქღღღღ	აკღღღი — აღღღღღი იღღღღ
მელა — მღღღი აღღღღ	ღღღღი — გღღღღი გიღღ
კურღღღღი — ლიღღღღღღი ზა-	კატა — ლღღღი ლღღღღ
აღღღღღღი	

იღღი — მღღღი ზღღღღ	ღღღღი — გღღღღღი გღღღღ
მგელი — მღღღღი გღღღ	ციღღი — ზღღღღღღღღღღღღ
მიღღღი — მღღღღღღი ლღღღღ	გღღღღღი
თხუნვეღღა — მღღღღღღღღღღ	ჩღღა — გღღღი ზღღღღღ
	ღღღღღი ტყავი — თღღღღღი ლღღღღ, მიღღღღ
თრიღღი — მღღღღღღღი იღღღღ	ხღღღი — გღღღღღი აღღღღღ

25.

ფრინველები — იღღღღღღღღღ:

მამალი ქათამი — მამაღღღი ჟღ-	ბაღი — ჟღღღი აღღღ
მღღღი აღღღღღ	ბღღღღი — გღღღღღი გღღღღღ
ქათამი — ჟღღღღღი ზღღ	ბუღღღღი — გღღღღღღღღღღ
ვარიო — ლღღღღი ლღღღღ	იაღღღი — ჟღღღღღი გღღღღღღ
იხვი — მღღღღი იღღღღ	მღღღღღი — მღღღღღღღღღღღ
ინღღღღი — მღღღღღღღღღღ	ღღღღღ
ღღღღღ	წღღღი — გღღღი არღღღღ
ზოზობი — ლღღღღღი ლღღღღღ	არწივი — არღღღღღი არღღღღ
მტრეღღი — მღღღღღღი არღღღღ	ძღღა — გღღღი გღღღ
მღღღღღი — მღღღღღღღღღღ	ტოღღღღი — თიღღღღღი არღღღღ
ღღღ	შოშო — გიღღღი აღღღღღღ
ფარწეღღი — ლღღღღღღღღღღ	ქიტი — გღღღი გღღ
აღღღღღღ	თუღღღღღი — მღღღღღღღღღღ
ოღღღღი — იღღღღღი ლღღღ	მღღღღღღ
ყვიღღი — ლღღღღღი აღღღღღ	ქოღღი — გიღღღი ჟღღღ
სიღღღღღი — მღღღღღღღღღღ	კაჭკაჭი — ლღღღღღღღღღღ
ღღღ	მიღღღღი — მღღღღღღი ჟღღღ
ყარყატი — გღღღღღღი არღღღღ	ნიღღღღღი — მღღღღღღღღღღ
ჭიღღღღი — გღღღღღღღღღღ	მოღღღღღი — მღღღღღღღღღღ
ჭიღღღღღი — გღღღღღღღღღღ	ზღღღღღღ
დღღღღღღღი — გღღღღღღღღღღ	ჭღღღღი — გღღღღღღი ლღღღღღ
ღღღღღღ	

26.

თევზები — ღმერთი:

ზუთონი—ვიღობის მთა	ტარაყანა—თარაყანა ჯიღაჯი
ვეშაპი უდიდესი თევზი—ქს-	თართი—მარტის ვიღობის
ლიფსიტა—ქსისთა ქაქ-	ორაგული-ორაგული ორაგული
ქარიყლაპია—ქარისა	ლოქო—ქოქო ქოქო
ქარხანა—ქარხანა ღმერთი	შამაია—გამაყა არქაყა-
გელაქნური—გელაქნური გე-	ქორჭილა—ქორჭილა ახრის
ღარქონი—ღარქონი	გოჭა—გოჭა საყანა
ღარქონი—ღარქონი	ცხვირმუნა-გელაქნური მთა
	ღარქონი—ღარქონი

27.

ქვემდრომნი და მწერი—სიღობსი და ღმერთსი:

გველი—გველი	ჭრიჭინა—ჭრიჭინა ღმერთი
ბაყაყი—ბაყაყი	ჯიანჭველა—ჯიანჭველა ღმერთი
ნიანგი—ნიანგი	ბაღინჯი—ბაღინჯი ღმერთი
კუ—კუ	რწყილი—რწყილი
ხელიკი—ხელიკი	კიბო—კიბო
ბუზი—ბუზი	აბრეშუმის ქა—აბრეშუმის ქა
ფუტკარი—ფუტკარი	ნია ღმერთი
პეველა—პეველა	წურბელა—წურბელა
კოლო—კოლო	ობობა—ობობა
კალია—კალია	მორიელი—მორიელი
ჩრხილი—ჩრხილი	

28.

სასწავლო წიგნები და საგნები—წიგნები და საგნები

წიგნი—წიგნი	მთარგმნელი—მთარგმნელი
რეველი—რეველი	მთარგმნელი
ისტორია—ისტორია	თხზულება—თხზულება
ყარანდაში—ყარანდაში	რევი—რევი
საწერი კალამის ტარი—სა-	წერილები—წერილები
ბერი კალამის ტარი—ბერი	კანონი—კანონი
კალამი—კალამი	ბარათი—ბარათი
მელანი—მელანი	ბარათი დღიური—ბარათი
მელნის ჭურჭელი—მელნის	ღმერთი—ღმერთი
ქალაღი—ქალაღი	სამკითხველო—სამკითხველო
ფოტის ქალაღი—ფოტის	რუსული ენისა—რუსული
საწერი ქალაღი—საწერი	არითმეტიკა—არითმეტიკა
შესახვევი ქალაღი—შესახვევი	გაკვეთილი—გაკვეთილი
ფურცელი—ფურცელი	ზღაპარი—ზღაპარი
ოზმა—ოზმა	მნატერობა—მნატერობა
დასტა—დასტა	მოთხრობა—მოთხრობა
გვერდი—გვერდი	კითხვა—კითხვა
სტრიქონი—სტრიქონი	პასუხი—პასუხი
წერილი—წერილი	თხრობა—თხრობა
კლასი—კლასი	
ნათარგმნი—ნათარგმნი	

გამოცხადება—**ფამიფსარგნა** ლაქი—**ლაქი** **კნ.ჟამიამ**
იათნილქის ბეჭედი—**ენნეღი** **კნ.ქ**
 რწმუნების წერილი—**იღამილ-** **ყალამი**—**ღალამი** **ქრძին**
 ზნეღის ზნეღი **იანბნარეილქის** **ლინეიკა**—**ქნხქიკა** **ჟანინ**
 წერილის პირი—**ყათნნ** **ხაზი**—**საღი** **ღიქ**
ორხსაკ **კალამის** **ღანა**—**კალამი** **ღა-**
 ხასწავლებელი—**სასიღასლ-** **ნა** **ღრჯაჯათ**
ღსქი **ილამნარან** **ყლა** **წიგნისა**—**ღღა** **ზიღნისა** **კაღმ**
 საღებავი—**საღნღას** **ზნრქ** **შეხვევა**—**ღხქიქიკა** **ქათხქი**

29.

მიწის შემუშავება—**ხრქრაღორილქის**

თესლი—**ქხსქი** **სხრამ** **მუში**—**მიღჯა** **ღანქი**
 მარცვალი—**მარექაქი** **ჯათიქ** **სოფელი**—**სიქხქი** **ღიქღ**
 გუთანნი—**ღილქანნი** **არორ** **ტალახი**—**თალახი** **ღეს**
 ტული—**ვილქი** **კაღინ** **ფოცხი**—**ქიღსქი** **თრმილქ**
 ნამგალი—**ნამღაქი** **მანღაღ** **ფიწალი**—**ქიღაქი** **ხრქქანნი**
 ხენა—**ქქინა** **ქარქ** **კალო**—**კალი** **კაქ**
 თესვა—**ქხსქი** **ღანქ** **ნიჩაბი**—**ხიჯაღი** **ქქ**
 მორწყვა—**მიღღქა** **ღრქ** **ქოხი**—**ღიქი** **სრნქქ**
 ნამგალი—**ნამღაქი** **ღნრანღი** **ბეღელი**—**ღნღი** **ამღარ**
 მკა—**მქა** **ჯნბქ** **მინღორი**—**მინღორი** **ღაჯა**
 დაბეგვა—**ღარღქა** **ზხბქ** **ყანა**—**ღანა** **არო**
 მუშაობა—**მიღჯა** **ღანქ** **ძნა**—**ჯნა** **სიღრქ**

30.

სახელმწიფო—**სახსქი** **მქიქი** **ვაქე**—**ქაქ** **ჯარქილქის**
თრილქის **ველი**—**ქქი** **ანაქათ**
 სამზღვარი—**სამღქარქ** **საჯ-** **სიმაღლე**—**სიმაღლე** **ღარღრილ-**
მან **ქქის**

გორაკი—**ღორაქი** **ქლი** **ქუჩა**—**ქლი** **ქიღი**
 ჩასავალი—**ჯასაქაქი** **ქიღამ** **კოშქი**—**ქიღი** **აჯთარაქ**
 აღმართი—**აღმარქქი** **ღარქიქ** **რკინის** **გზა**—**რქინი** **ღაჯ** **ხრ-**
ხეობა—**ქქი** **ღან** **კაქიღი**
 ხევი—**ქქი** **ღი** **ტროტუარი** **თრითიღარქ** **ღნ-**
 ციცაბი—**ღიღარქ** **ქაქი** **მქიქ**
 ნაპირი—**ნაქი** **აქი**, **ხღრქ** **ხეივანი**—**ქქი** **ღანქ** **ღნამქიქ**
 ქალაქი—**ქალაქი** **ღარღ** **სიმაღლე**—**სიმაღლე** **ღნრქ**,
 სოფელი—**სიქხქი** **ღიღ** **(ამრი)**
 სასახლე—**სასაქაქ** **ყაქათ** **ციხე**—**ღიქ** **ღნრქ**
 შენობა—**ჯქინ** **ღინილქის** **კაზარმა**—**კაჯარმა** **ღორანი**
 საავადმყოფო—**სასაქაქი** **ღი-** **ხიღი**—**ქქი** **კამიღრქ**
ქი, **ჯქინ** **ღანნი** **აბანო**—**აღანო** **ღარანქ**
 სიყრმავე—**სიღრმა** **ღნქ** **აფთექა**—**აქქი** **ღან** **ღნღათიღ**
მქი **სამკურნალო**—**სამკიღრნაქი**
ჯქინ **ჯქინ** **ღანნი**
 ლეღე—**ღიქ** **ჯიქი** **ბაზარი**—**ბაჯარქ** **ღიღაქ**
 ბილიკი—**ბიქი** **ღაქი** **ღუქანი**—**ღიღანქ** **სანნილქ**
 გზა—**ღაჯ** **ანაქარქ** **ქარხანა**—**ქარქანაქ** **არჯხ-**
 ადგილი—**აღღი** **თნ** **მოღანი**—**მიღანქ** **ჯარაქარაქ**
თანნი

31.

ფერები—**ღიქინ**

თეთრი—**ქქი** **საქათაქ** **ვარღის** **ფერი**—**ქარქი** **ქქი**
 შავი—**ჯაქ** **ს** **ქარღარქ**
 წითელი—**ჯქქი** **კარქი** **ციხარტულის** **ფერი**—**ღიქ** **საროღ-**
 ყვითელი—**ყქქი** **ღიღ** **ქქი** **ჯქინ** **ჯქინ**
 მწვანე—**მქქი** **სანაქ** **სოსანი**—**სიქანქ** **ღარღანქ** **ჯაქ**
 ბაცი მწვანე—**ღარღ** **მქქი** **იისფერი**—**ქქი** **ქქი** **მანქი** **ჯა-**
ღარღ **ჯარღარქ** **კაღინ**

მუქი მწვანე—მიღებ მზქანს ნაცრისფერი—ნავერსახერს
 მიღე კანხაჯაფიჯნ მიხრადიჯნ
 ლურჯი—ლიღე კაყოთ ნარინჯი—ნარენღე ზარენჯა-
 ცისფერი—ვისახერს ხერენა- ფიჯნ
 მაყვლის ფერი—მაღვიქსა ქხ- წაბლისფერი—წადრესახერს
 რს მიღაფიჯნ ჯახანაკაფიჯნ
 მქრალწითელი—ქაფე კარ- სხეა და სხეაფერი—სახაფა-
 მრადიჯნ ნარინჯ თუბინჯი—ნარენღე
 [წიღერსღე ზარენჯაფიჯნ:

32.

კარგი—კარგი ლა უბედური—იღენგიღერს ან-
 ცუდი—გიღე ქაა რაღე
 კეთილი—კესხიღე ქარღე განიერი—განხერს ლაჯნ
 ბორბოტი—ბორბოტი ჯარ მოკლე—მოკლე კარღ
 დიდი—დიდი მხ მხიარული—მხიარული იღრაღ
 პატარა—პატარა ქიღე მოწყენილი—მოწყენილი თღ-
 მაღალი—მაღალი ქარღე ლიღე
 დაბალი—დაბალი გადღ რღრმა—რღრმა ლიღე
 გრძელი—გრძელი ხერკარ ძეგელი—ძეგელი ჯინ
 ზევითი—ზევითი ქხერს სწორი—სწორი იღღღ
 ქვევითი—ქვევითი სთიღენ მრუდე—მრუდე ღიღე
 უფროსი—იღვიღის მხ ანღ გემრიელი—გემრიელი ჯამღ
 რანხი მწარე—მწარე რანღ
 უნცროსი—უნცროსი ქიღე, მღიღარე—მღიღარე ჯარღსთ
 კრთხერ საწყალი—საწყალი აღგათ
 მწრომელი—მღვიღის ჯანა- თბილი—თბილი თაღ
 სხერ ასერ ცივი—ცივი საღნ
 ზარმაცი—ჯარმაჯი ღიღე საზაფხული—საზაფხული
 ბედნიერი—ბედნიერს ქარღ- ამოღაჯინ
 ჯალიღ საზამთრო—საზამთრო ღამღაჯინ

ახალი—ახალი [ქარღ მაგარი—მაგარი ლიღე
 ტკბილი—ტკბილი ქარღე ცხარე—ცხარე [წიღნღ
 მწვანე—მზქანს კანხაჯ ცუდი—ცუდი ქაა
 მწრომელი—მღვიღის აჯ- მტაცებელი—მთაფენესღ
 ლათათაღ ჯახღ
 თბილი—თბილი თაღ მცბიერი—მცბერს ლიღამანღ
 უკანასკნელად—იღკანასკნეს- ახალგაზღდა—ახალგაჯღ
 ლაღ ქხერღსკან თანხ
 საყმარწიღე—საყმარღვიღი გამზმარი—გამზმარს ჯიღაჯღ
 მანსკანს დამზალი—დამაჯღ ქიღმად
 სახელმწიფო—სახსღმღიღი საოჯახო—საოჯახო რღთანს-
 არღინსკან კან
 საქალაქო—საქალაქი ღიღ- სავსე—სავსე ლღღ
 რკან ცარიელი—ცარიელი ღათარღ
 ვაქცისა—ვაქცისა თღ- ვამომცხვარი—ვამომცხვარს
 ღამარღაჯინ [ქსად
 დედაჯაცისა—დედაჯაცისა მოხარ მული—მოხარ მული
 კანხაჯი ხიღად
 ვიწრო—ვიწრო ზხე ადგილობრივი—ადგილობრივი
 ძვირფასი—ძვირფასი [ქან- თხეღკან
 კაჯინ
 იაფი—იაფი აქან სამზღვარ ვარეთისა—სამღღქარ
 ახალი—ახალი ზიღ ვარენ[ქისა არაღ
 ძველი—ძველი ჯინ ჯამანხ
 სახლისა—სახლისა თხაჯინ
 ვარეული—ვარეული ქაჯინ-
 ხიღ
 ჭკვიანი—ჭკვიანს ლსიღე რკინისა—რკინისა
 უგუნური—იღგიღნიღენ ლმარ ქვისა—ქვისა
 ნეღღი—ნეღღი [ქაფე, ლინთაღ ქარღ
 ხმელი—ხმელი ჯიღ ხისა—ხისა ქაჯათ
 რბილი—რბილი ქაჯიღღ რუსეთისა—რუსეთისა
 იღღ-
 საათანხ

ინგლისისა—*ინგლისისა* ანგლი-ხმელეთისა *სამსქესიასა* ვა-
 სკანს *მადეაქს*
 ზღვისა—*გელქისა* ზიქაქსნ მსხვილი—*მასქიქს* ჴასათ
 წმინდა—*ბამინგა* რარას:

33.

იარაღები—*გუნდერ*:

ზარბაზანი-*ვარეაგანს* ქრნ-
 განიქთ გულა—*გილსა* გუნდას
 თოფი—*ქოიქს* ჴრავანს ხმალი—*სამაქს* ქოილ
 რევილივერი—*რევიქს* რის ა- ხანჯალი—*სანჯალს* ქანჯალ
 თრძანასკ დანა—*განას* განასკ
 შუბი—*გილქს* სოიქს მახვილი—*მასქიქს* სოილ
 თოფის წამალი—*ქოიქს* ზა- ფარი—*ქარქს* ქასანს
 მასქს ქაიოქ შუბი—*სიქას*:

საზოგადოდ სახმარი ზმნა ქართულ ენაში—*სამსაგორბადა-*
კანს რაქსერ *ქრავიგ* ქეღოიქ ძეღ:

აღება—*აღერას* ქერენსქ ფეხზე აღგომა—*ქისიღქ* აღ-
 ვიღებ—*ქიღერ* ქერენსქ სმ გიამ ითქს *კანგუნსქ*
 აიღე—*აიღქ* ქერასკ ვღგვეარ—*ქიღესქარ* *კანგ-*
 გაღაღება—*გაღაღერას* ჰგეს *ნად* სმ
 ვაგღებ—*ქაღერ* ჰგილ სმ აღექი—*აღერქ* *კანგუნსქ*
 გაქცევა—*გაქცესქ* ქაღესქ არხევა—*არქესქ* *რსორესქ*
 გაიქე—*გაიქესქ* ქაღერ ვარხევა—*ქარქეს* *რსორილ* სმ
 რწმუნება—*რწმუნერას* ჴა- აარხიე—*აარქესქ* *რსორქ*
 ლათასქ მოხარშევა—*მოქსარქ* ქა *სქესქ*
 გერწმუნები—*გერწმუნერქ* ვხარშევა—*ქსარქ* *სქესქ* სმ
 ჴაღათილ სმ გაწმენდა—*გაწმენდა* *სერესქ*

ვწმენდა—*ქმენდა* *სერესქ* სმ გაღიხადე—*გაღიხადქ* *ქმარქ*
 გაწმიდე—*გაწმიდქ* *სერესქ* აიღე—*აიღქ* *ქერასკ*
 აღება—*აღერას* ქერენსქ გაღაღება—*გაღაღერას* *გილრას*
 გაღაღდე—*გაღაღერას* ჰგეს *ქმარქ*
 დაუთოება—*დაუთოქ* *სქესქ* ვლგერი—*ვლგერქ* *გილრას* სმ *ქმ-*
 ჴარქსქ *ქილ*
 ვჯანღრავ—*ქმანგერას* ჴორ- გაღაღება—*გაღაღერას*
 ქოილ სმ *გილრას* *ქმარქ*
 დაჯანღრე—*დაჯანღრქ* ჴორ- ცემა—*ცემას* *ღხდქ*
 ქქერ ვცემ—*ცემას* *ღხდოილ* სმ
 ვსეიერნობ—*სესერნოქ* *სერო-* სცემე—*სცემესქ* *ღხდქ*
 ნოილ სმ *ნოილ* სმ *ნსუბი*—*ქსოიქ* *კიქსქ*
 არის—*არქს* *კასქ* შიში—*ქიქს* *სერქსქ*
 ცხოვრება—*ცხოვრქ* *საქრესქ* ვშიშობ—*ქქიქ* *ქასქსნილ* სმ
 ვცხოვრობ—*ცხოვროქ* *საქ-* შიში გქონდეს—*ქქიქ* *გქონ-*
 რილ სმ *გქს* *ას* *ილსერქ*, *ქასქსერქ*
 იცხოვრე—*იცხოვრქ* *საქრქ* გაძვეება—*გაძვექ* *გილრას* *ა-*
 სურვილი—*სურვიქს* *ვანსქ* *ნსქ*
 ვისურვებ—*ვისურვქ* *ვან-* ვაგღებ—*ვაგღერ* *გილრას* სმ *ა-*
 კანოილ სმ *ნოილ*
 ანთება—*ანთქ* *ქასქ* გააგდე—*გააგდქ* *გილრას* *არას*
 ვანთებ—*ვანთქ* *ქასქ* *ქასქ* სმ თქმა—*თქმას* *ასქ*
 აანთე—*აანთქ* *ქასქ* ვანთე—*ვანთქ* *ასქ* სმ
 დახურვა—*დახურქ* *ქასქ* თქვი—*თქვიქ* *ასქ*
 ვხურავ—*ვხურასქ* *ქასქ* დაწვა—*დაწვექ* *ასქ*
 დახურე—*დახურქ* *ქასქ* იწვის—*იწვისქ* *ასქ*
 ცოდნა—*ცოდნასქ* *ქასქ* გაკეთება—*გაკეთქ* *ქასქ*
 ვიცო—*ვიცოქ* *ქასქ* ვაკეთებ—*ვაკეთქ* *ქასქ*
 იცოდე—*იცოდქ* *ქასქ* გაკეთე—*გაკეთქ* *ქასქ*
 გაღანდა—*გაღანდაქ* *ქასქ* დაქცევა—*დაქცექ* *ქასქ*
 გაღვიხდი—*გაღვიხდიქ* *ქასქ* ვიქცე—*ვიქცექ* *ქასქ*
 რილ სმ *რილ* სმ *დაიქვი*—*დაიქვიქ* *ქასქ*

Իս գացիվդա—նա մրսել է
 Մէ վգօնէք այիէբս—նա կարծեմ տէնդ ունի
 Ռօմէլ էքիմթան իկուռներա—նր բժշկի մօտ է բժշկվում նա
 Իս իկուռներա հեքիմթան №—նա բժշկուում է № բժշկի մօտ
 Իս ոօդիս գացիվդա—նա երբ է մրսել
 Գուշին զամես—էրեկ երեկոյեն
 Հօ, սախեզէ էտղօբոգա ոօմ իս աւադ իղօ—այո, նրա գէմ-
 քից երևում էր, որ նա առողջ չէր
 Թքվենի սախլօբա խօմ կարգաթ արիան—իսկ ինչպէս է ձեր
 ընասնեաց առողջութիւնը
 Իսինի զովելնի կարգաթ արիան—նոքա բոլորը առողջ են
 Մամա թքվենի կարգաթ արիս—իսկ ձեր հայրը առողջ է
 Հօ, ախլա ուկեթ արիս—այո, նա այժմ լաւ է
 Իս ուկվէ գամօդիս կարգէ—նա արդէն դուրս է գալիս դուրս
 Մօիկիթիսէ չեմ մխրիւ թքվենեբի — ողջունեցէք իմ կողմից
 ձերոնց
 Գիդիս սիխարուլիթ—մեծ ուրախութեամբ
 Գթխօվթ գաբաձանդէթ—շնորհք բերէք նստեցէք
 Աիդէթ սկամի—վերցրէք աթոռը
 Չվէն զիդի խանիա առա վխեգավթ—մենք արդէն վաղուց է
 որ չենք տեսնում
 Ուկացրաւօդ մէ զիդ խանս ար շեմիձիխան դարչենա—ներե-
 ցէք, ես չեմ կարող երկար մնալ
 Մէ աք առ վիդաւի սամի թվէ—ես այստեղ չէի երեք ամիս
 Մշվիդօբիթ չէմօ սաղվառելօ մէգօբարօ—մնաք բարով սի-
 բելիս, ցտեսութիւն

2.

Իս ծաւիդա—նա գնաց
 Մէ առ մինդա—ես չեմ ուզում
 Ունդա ծաւիդէ—պէտք է գնալ

Ռօմէլի սաաթիա—նր ժամն է
 Օրի սաաթիա—ժամի երկուսն է
 Ռաս ալեթեթ թքվէն—ինչ էք շինում դուք
 Իմաս պիռի առ դաուբանիա—նա երեսը չէ լացվել
 Հօ, առա—այո, ոչ
 Ծաւիդէթ շին—գնանք տուն
 Մէ մօվալ—ես կը գամ
 Չվէն գվինդօդա—մենք ուզում էինք
 Ռաս ալեթէք շէն—ինչ էս շինում դու
 Մէ պիրս վիբան—ես երեսս լուանում եմ
 Մշվիդօբիթ—մնաք բարով, ցտեսութիւն:

3.

Մէ մձինալս—ես քնած եմ
 Մէ մշվիդօբիթ մձինալս—ես հանգիստ եմ քնած
 Իս դաբրուդա—նա վերադարձաւ
 Իսինի մովիդնեն չվենթան—նոքա եկան մեզ մօտ
 Չվէն վիդաւիթ ցիսենիթ—մենք ձիով էինք
 Իսինի իզվնեն փեխիթ—նոք ստով էին
 Իմաս ունդոգա մօսվալ—նա ուզմ էր գալ
 Մէ վճէր—ես գրում եմ
 Գեդա սճերս ծիգնս—մայրը գրում է նամակ
 Թքվեն սճերթ իմագէ ուկեթ—դուք գրում էք նորանից լաւ
 Թքվեն արափերի իցիթ—դուք ոչինչ չգիտէք
 Թքվեն ար ծագիկիթխաւթ—դուք չէք կարդացել
 Մէ արաւին ար մինախաւս—ես չեմ տեսել ոչօքին
 Մէ թանախմա վար—ես համաձայն եմ
 Չեմ դամ գալվեթիլի ար իսճաւալ—իմ քոյրը չի սովորել դասը
 Իս սճերս ցուդաթ—նա վատ է գրում
 Իս սրուլբիթ գամօիցվալա—նա բոլորովին փոխուեց
 Չեմի վաժի կարլաթ սճաւլօբս—իմ տղան լաւ է սովորում

Ունդա խճաւլոս—պէտք է սովորել
 Իս սճերս ձրիել չքարա—նա գրում է շատ արագ
 Թքվէն կարգաթ իցիթ քարթուլի էնա—դուք լաւ գիտէք
 վրացերեն լեզու
 Իման խճաւլա գակվեթիլի—նա սովորեց շասը:

4.

Մէ վզիվար—ես նստած եմ
 Իգինի կիթխուլորեն—նոքա կարդում են
 Շեն գիխար—դու նստած ես
 Մենք եկանք (կառքով, ձիով և այլն)
 Թքվեն գինդաթ—դուք կամենում էք
 Թքվեն գիղվարթ—դուք սիրում էք
 Իգինի ցղիլորեն—նոքա աշխատում են
 Իմաթ ար ունդաթ—նոքա չեն կամենում
 Շեն ծախվեղի—դու գնացիլը
 Ունդա էցադօ—պէտք է աշխատել
 Թքվեն էցադեթ—դուք աշխատեցէք
 Չվեն գվիղվարս—մենք սիրում ենք
 Մէ կմադօփիլի վար—ես գոհ եմ
 Մէ կմադօփիլի արա վար—ես գոհ չեմ
 Բօգորի բեգնիէրի վար—ինչպէս բաղդաւոր եմ, ես
 Էգ շենի սաամուրիա—դա քեզ դուրեկան է
 Իգի գաջարբերուլիա—նա բարկացած է:

5.

Ունդա մօթմինբերա գքօնդես—պէտք է համբերութիւն
 ունենալ

Ղվթիս գուլիսթվիս—ի սէր Աստուծոյ
 Ղմերթմա մօգցէս—տացէ Աստուած
 Ղմերթմա նու քնաս—Աստուած ոչ անի

Բօգորց թքվէն գնբաւթ—ինչպէս դուք կամենում էք
 Թքվեն նբադէ—ձեր կամքով
 Մադլօբա զմերթսա—փառք Աստուծոյ
 Ղմերթս գեփիցէբիթ—երթվում եմ Աստուծով
 Ղմերթմա գիշվելոս շեն—Աստուծ օգնէ քեզ:

6.

Մէ մեսմիս խմիանօբա—ես լսում եմ աղմուկ
 Մէ արափերի մեսմիս—ես ոչինչ չեմ լսում
 Շէն ձրիել կարգա գեղուրբա—դու շատ լաւ ես լսում
 Միխվիթ թքվեն—հասկացաք դուք ինձ արդեօք
 Լապարակորթ թքվէն սօմխուրս—խօսում էք դուք արդեօք
 հայերէն
 Արա, մէ ար վլապարալօբ—ոչ, ես չեմ խօսում
 Ռա մօխելէա իմիս մամա—ինչով է պարապում նորա հայրը
 Իգի վաճառիա—նա վաճառական է
 Դամիջերէ մարթալս գեուբնբի մէ—հաւատացէք ձիշտ եմ
 ասում ես
 Մէ վափասէբ չեմս պատիւս—ես գնահատում եմ իմ պատիւը
 Պաաիօսան կացս ուղվարս սիսօրէ—ազնիւ մարդը սիրում է
 ճշմարտութիւն:

7.

Թքվէնթվիս սասիամովնօ իքնբա ոօմ չեմթան դարչեթ
 ձեզ հաճելի է լինել որ ինձ մօտ մնաք
 Չեմթվիս աք ձուիել սասիամովնօս—ինձ այստեղ շատ հա-
 ճելի է

Իս վին արիս—ո՞վ է նա
 Իս չէմը ձմաս—նա իմ եղբայրն է
 Մէ իմաս ձուիել պատիւսա վցեմ—ես նորան շատ եմ յարգում
 Շէմիձիան վիլապարալօ շենթան—կարող եմ խօսել ձեզ հետ

Թքվիթ աա գնեբաւթ—ասացէք ինչ էք ցանկանում
 Գթխովթ մեց ծամիրվանօթ—խնդրում եմ ինչ էլ տանէք
 Էս ծիգնի գաղաէցիթ դէդաս—այս նամակը հաձնեցէք մօրս
 Մալէ աթի սաաթի իքնեբա—շուտով կլինի ժամի տասը
 Էխլա ծաւալ դասաձինեբլադ—ես իսկոյն կգնամ քնելու:

8.

Իս չեմզէ դիրիա—նա մեծ է ինձանից
 Իգի պատառա չեմզէ—նա փոքր է ինձանից
 Ռա գինդաթ—թքվէն ինչ էք ուզում դուք
 Իմաս նեբաւս ոօմ մէ գաւացիլօ—նա ուզում է որ ես ճա-
 նապարհ դնեմ նորան
 Մէ վիղաւ դղես դիլաս թքվենսա—ես այսօր առաւօտեան
 Իգի մօվա դղես սաղամօզե—նա կգայ այսօր երեկոյեան
 Մէ գուշին վիղաւ ձմասթան—ես երեկ եղբօրս մօտ էի
 Մէ վէր մօզծերէթ թքվենիս ծիգնիս պասուխի—ես չկարո-
 ղացայ պատասխանել ձեր նամակին
 Դղէս մշվէնիերի սաղամօա—այսօր գեղեցիկ երեկոյ է
 Իս ցուղաթ գրձնօբս—նա վատ էր զգում
 Նէն ուպասուխէբ դակվէթիւէբս—դու կպատասխանես դասերդ:

9.

Դղավթ թքվէն դա—ո՛ւնիք դուք արդեօք քօրը
 Հղաւ իմաս ձմա—ո՛ւնի նա արդեօք եղբայր
 Ձէր իմիս մամա ցօցխալիա—նորա հայրը կենդանի է արդեօք
 Առա իգի մօկվդա—ոչ նա վախճանվեցաւ
 Գքօնդա շէն փուլի—ու՛նէ՛ր դու փող
 Հօ, մէ ծինէթ մքօնդա—այո, ես ու՛նէ՛ի առաջ
 Իմաս առա աքվս առափերի—նա ոչինչ չունի

Մամաս առ ուղվարս գաջաւրէբա—հայրը չէ սիրում բար-
 կանալ
 Դէդա կի սուլ ջավուբս—իսկ մայրս միշտ բարկանում է:

Ամինդի—Եղանակ:

Ռօգօրի ամինդիա—Քնչպիսի եղանակ է
 Դղէս մշվէնիերի ամինդիա—այսօր գեղեցիկ եղանակ է
 Խվալ կի ցուղի ամինդի իքնեբա—բայց վաղը կլինի վատ
 եղանակ
 Յուղ ամինդս ցուղի գանմաւօբա աքվս չէմզէ—վատ էղա-
 նակը շատ վատ է ներգործում ինձ վերայ
 Ձափխուլի ձուիէլ գվալվիանի իղօ—ամառը շատ չոր էր
 Մզէ ձլիվաս սչանդա—արեւը հագիւ հաղ էր երեւում
 Նէմօղգօմա դուրբիանի—իղօ աշունը ամպամած էր
 Ամինդի գամօիցվալա դա դաթբա—եղանակը փոխվեց և տա-
 քացաւ
 Դղէս բէվուի թօվլի մօղիս—այսօր շատ ձիւն է գալիս
 Սօվլէբշի սէտղվա մօվիդա—գիւղերում կարկուտ եկաւ
 Յիվի քարի ուրբերաքս—ցուրտ քամին փչում է
 Թբիլի դարիա—տաք եղանակ է
 Աոցա ցիվա դա արցա ցիւեւա—ոչ ցուրտ է և ոչ տաք
 Թէնդէբա դա դամդէբա—լուսանում է և մթնում է
 Ամինդի գամօիցվալա—եղանակը փոխուեց
 Յվլիլէբիթի ամինդիա—փոփոխական եղանակ է
 Գաուի ուրբերաքս—քամին փչում է
 Գաուի վարդեբա—քամին հանդարտվում է
 Խեխիլէբի հղվալդէբիան—ծառերը բացւում են
 Գապափխուլի զգէբա—զարուները հասնում է
 Մողուրլուլի ամինդիա—ամպամած եղանակ է
 Սքելի դուրբէլի դգաս—թանձր ամպերը կանգնած են
 Յա դախուրուլիա դուրբէլիթ—երկինքը ծածկված է ամպերով

Մալէ ծվիմաց մովա — շուտով անձրև էլ կգայ
Ծվիմա մօղիս—անձրև է գալիս
Յիվա գա թովլից մօղիս—ցուրտ է և ձիւն է գալիս
Մէ դավսվելդի—ես դրչվեցի
Մթելի սաաթի դաւդիօղի ծվիմաշի—ամբողջ ժամ գտնվում
էի անձրևի տակ
Ղուուբլբի ցօտ-ցօտա գաղիղարա—ամպերը ցրվում են փոքր
առ փոքր
Սմինդի իծմինդեբա—եղանակը պարզվում է
Մդէմ կիդէվ թավի իչինա—արևը դարձեալ երևեցաւ
Մէ մցխելա—ես շոգում եմ
Մէ սուուլիադ գաօփլիանեբուլի վաու—ես ամբողջովին քրքու-
նած եմ
Մէ առ շէմիձլիան աւիտանօ էս սիցխէ—ես չեմ կարող տա-
նել այս տօթն
Իսմիս գուիալի—լավում է գրգրոց
Սէտղվա մօղիս—կարկուտ է գալիս
Էլվա անաթեբս—կայծակն փայլատակում է
Մէխի չամօվարդա—կայծակը խփեց
Գուխիլի շեսճղա—կայծակի գուգուոցը հանդարտվեց
Կառզէ տալախիա—գուրսը ցել է
Ձագիլօթիս քարի ուրէրավս—հիւսիսային քամին փչում է
էս աղմոսավլէթիս քարիա—սա արևելեան քամի է
Սամխուեթիս քառի—հարաւայն քամի
Դասաւլէթիս քարի—արևմտեան քամի
Սուստի քարի ուրբերավս—մեղմը քամին փչում է
Մկա գաթավէբուլիա—հունձը վերջացած է
Դղէէբի կլէբուլօբս—օրերը կարճանում են
Ղամէնի կի մատուլրէն—իսկ գիշերներն երկարանում են
Դիլա-սաղամօս գուլիա —առաւօտեան և երեկոյեան զով է լի-
նում
Յիվա—ցուրտ է

Իմաս ձուիէլ սցիւա—նա շատ է մրսում
Մէ գաւիղինէ—ես սառեցի
Դատուսիլովդիթ ցէցխլս—մօտեցէք կրակի
Մօումատէթ ցէցխլս շէշա—աւելացրէք կրակին փայտ
Գաթբիթ—տաքացէք
Սք բօլի դգաս—այստեղ ծուխ է կանգնած
Ձուիէլ զինվաա—սարսափելի սառնամանիք է
Մդինաուէէբի դաիխուրա զինուլիթ—գետերը ծածկուել են
սառուցով
Սմ զամթարս ձուիէլ զինվաա—այս ձմեռը շատ ցուրտ է
Թօվլի մօղիս—ձիւն է գալիս
Թօվլի սցվիվա փօթօլ-փօթօլ—ձիւն է գալիս փաթիլ-փաթիլ
Թբեբա—տաքանում է
Թօվլի դնէբա—ձիւնը հալվում է
Մդինաուեզէդ զինուլի դաիշալա—գետի վրայ սառուցը բա-
ցուեց
Ձամթարի մալէ գաւա—ձմեռը շուտով կանցնի
Շէմօդգօմօբիթ մգէ ազուէ ամօղիս—գարնանը արև վաղ է
դուրս գալիս
Դա գվիան չագիս—և ուշ է մտնում
Ձափխուլօբիթ դղէբի գուձելիա—ամառը օրերը երկար են
Ձամթուօբիթ մօկլէ—իսկ ձմեռը կարճ են
Շէմօդգօմիթ զամէբի գուձէլդէբիան—աշնանը գիշերները եր-
կար են դառնում
Ձափխուլօբիթ ձուիէլ ցիւէլա—ամառը շատ շոգ է
Դաղափխուլի սասիամօվնօ դուօա—գարունը հաճելի ժամա-
նակ է
Մաշին ձուիէլ արա ցիւէլա—այն ժամանակ այնքան շոգ չէ
Դա առցա ցիվա—և այնքան էլ ցուրտ չէ:

11.

Սաճմէլէբզէ — Ուտելիքի մասին:

Շէիձլէբա մօգառթօթ թքվէն զաւա—կարո՞ղ եմ ձեզ առա-
ջարկել սուրճ

Մէ առա վսվամ չաիս—ես չեմ խմում թէյ
Մէ զաւա ձուիէլ միղվարս—ես սուրճը շատ եմ սիրում

Գաշալէթ սուփրա — դցեցէք սփռոցը
Սուփրա գաշլիլիա — սեղանի սփռոցը գցած է

Սլագէթ սուփրա — հաւաքեցէք սփռոցը

Մէ մշիէրի վար — ես քաղցած եմ

Մէ ճամա մինդա — ես ուտել եմ ուզում

Մէ մգօնիա թքվէն գիսաուզմիաթ — դուք կարծեմ նախաճա-
շեցիք

Նիկօլաիմ ուկվէ իսադիլա — Նիկողայոսը արդէն ճաշեց

Ռա ճամէթ թքվէն — քնչ կերաք դուք

Մէ վճամէ պուրի կարաքիթ — ես կերայ հաց կարաքով

Գնեբաւթ ախալի կվեոցիսի — կամենում էք դուք նոր ձու

Ղվինօս սվամթ — գինի խմում էք

Հօ — ալո

Վախշամի մգաթ արիս — ընթրիքը պատրաստ է

Սաճմելի մգաթ արիս — կերակուրը պատրաստ է

Գաւսիդեթ սուփրազէ — նստենք սեղանի շուրջը

Մէ ձուիէլ մշիէրի վար — ես շատ քաղցած եմ

Գասսիթ ղվինօ — ածեցէք գինի

Թքվէն ծիթելի ղվինօ գիղվարթ թու թեթրի — դուք կարմիր

գինի էք սիրում թէ սպիտակ

Գնեբաւթ կիդէվ սիվա ուամէ — ցանկանում էք դուք արդեօք

կրկին մի որևէցէ բան

Առա, սակմարիսիա — ոչ, բաւակոն է

Մոմիճերիթ մէ նաճերի պուրի — կտրեցէք ինձ համար հացի

կտօր

Մօմեցիթ մէ էռթի նաճերի խօրցի ձուօխիսա — տվեցէք ինձ
մի կտոր տաւարի միս

Մադլօբաս մօգախսէնէթ թքվէն — շնորհակալութիւն եմ
յատնում ձեզ

Մէ մօգարթմէվթ մծվադս — ես ձեզ համար կբերեմ խորո-
ված

Զուիէլ կարգս իգամթ — շատ լաւ կանէք

Սլէքսանդրէս ձուիէլ ուղվարս պիվա — Աղէքսանդրը շատ է
սիրում գարեջուր

Մէ առ միղվարս ծիթելի ղվինօ — ես չեմ սիրում կարմիր
գինի:

12.

Սախլշի մոգօմիտէօբազէ — Տան մասին:

Սադա դգէխարթ թքվէն դա ումէլ քուչազէ — որտեղ էք
ապրում և որ փողոցի վերա

Մէ վցխօվրօբ միխաիլօվիս քուչազէ ադամօվիս սախլշի — ես
ապրում եմ Միքայէլեան փողոցի վերայ Ադամեանցի տանը

Ռօմէլ սառթուլշի? — ո՞ր յարկում

Մէ վցխօվրօբ շուա սառթուլշի — ես ապրում եմ միջին յար-
կում

Քվէմօթ կի շէմի ձմա ցխօվրօբս — իսկ ներքինում ապրում է
եղբայրս

Ադիթ կիբէգէ մէռէ մօբրունդիթ մառջվէնա մխարէս — բար-
ձրացէք սանդուխտների վերայ, իսկ յետոյ շուա եկէք գէպի աջ

Գառբազշի իկաիբբբիան ստուժնէբի — դահլիճում ժողովում
են հիւրեր

Գուխնա ձլիէռ ախլօա սաստումրօսթան — խոհանոցը շատ
մօտ է հիւրանոցին

Չվէնի բուխարի բօլափս — մեր վառարանը ծխում է

Մօխտանէթ լամպարի—բերէք զամփար
 Մօխուրէթ դառաբէբի—փակեցէք փեխկերը
 Քա անթէթ լամպարի—և վառեցէք զամփարը
 Զվէնի սառդափի սաւսէա շէշիթ—մեր նկուղը լիքն է
 փայտով:

13.

Սէիրնօրա—Չըօսանք:

Ռօգօրի մշվէնիերի դղէա—քնչ գեղեցիկ օր է
 Դղէա զիրս գասասէիրնբելադ—այսօր արժէ գնալ զբօսնելու
 Զվէն ծավիդէթ շօուս սասէիրնօդ—մենք կգնանք հեռու տեղ
 զբօսնելու
 Գնէբավթ չէմթան ծամօսվլա—կամենո՞ւմ էք ինչ հետ գալ
 Իրգիս կմաղօփիլեբիթ—մեծ բաւականութեամբ, ուրախու-
 թեամբ
 Աիդէթ թքվէնի քուդի դա շօխի—վերցրէք ձեր գլխարկը և
 փայտը

Մադ ծավիդէթ չվէն—ո՛ւր գնանք մենք
 Առ ծաւիդէթ չվէն սազափիսուլօ բաղչի—չգնանք մենք ար-
 դեօք ամառային պարտէզ
 Անու Միխաիլօվիս պաօսպէկտզէ—կամ Միքայելեան պրօս-
 պէկտը
 Առա, ուփոօ կարգիս ծաւիդէթ քալաք գարէթ—ոչ, աւելի
 լաւ է գնանք քաղաքից դուրս
 Իք զնօսավ ուփոօ ծմինդա հատիթ—այնտեղ շնչում ես
 աւելի մաքուր օդով
 Նու դախվալթ էգուէ մալէ—մի գնաք այդպէս արագ
 Մէ առ շէմիձլիան թքվէնի դաճէվա—ես չեմ կարօղ ձեր
 հետեւից հասնել
 Մէ ձուիէլ դավիդալէ—ես շատ հոգնեցի

Մինդա շավիսվէնօ ամ սկամգէ—ես ուզում եմ հանգստա-
 նալ այս նստարանի վերայ
 Մէց թքվէնթան դավչբբի—ես էլ ձեզ հետ կնստեմ:

14.

Մօսամսախուրէ—Ծառա:

Միշօվէթ մէ կառգի մօսամսախուրէ—գտէք մեզ համար լաւ
 սպասաւոր
 Զվէն վեր վիշօվէթ կառգի մզառէուլի—մենք չկարողացանք
 գտնել լաւ խոհարար
 Թքվէն մզարէուլի գինդաթ—ձեզ հարկաւոր է խոհարար
 Առա, չվէն գվինդա մօախլէ—ոչ, մեզ հարկաւոր է նաժիշտ
 Թքվէն ձմաս ունդա մօսառէցիթ—իսկ ձեր եղբօրը հարկա-
 վոր է լվացարար
 Միբռձանէթ շէվաբա ցիէնէբի—հրամայեցէք լծել ձիաները
 Ուբռձանէթ մօսամսախուրէս մօխտանօս ծղալի—հրամայեցէք
 ծառային ջուր բերել

15.

Տանթսացմէլի—Հագուստներ:

Մադ զիդուլօբթ թքվէն տանիսամօսս?—հրտեղ էք առնում
 դուք հագուստները
 Մէ ուկվէթավ չվէն նացնօբս—ես պատուիրում եմ կարելու
 մեր ծանօթին
 Ռա միէցիթ թքվէն պալտօշի—քնչ տուրք դուք ձեր վե-
 րարկուին
 Մէ միվէցի օւմօցդա աթի մանէթի—ես վճառեցի լիսուն
 ուրբլի
 Մազափիսուլօ պալտօշի կի մէ միվէցի օցդա աթի մանէթի—
 իսկ ամառային վերարկուին ես վճառեցի երեսուն ուրբլի:

Մէ առա մաքլս քվէմօ շեմդէգի պէռանգի—ես չունիմ ներ-
քնաշապիկ
Միղիդէ մէ էրթի ծղվիլի ծինդա — գնեցէք ինձ համար մի
գոյգ գուլպա
Սադ արէս չէմի փերչատկէբի դա չուլքբերի?—նրտեղ են իմ
ձեռնոցները և գուլպաները
Մօմէցիթ չէմի քուզի—տվէք իմ գլխարկը
Սօսառեցիսեմ մօիտանա չէմի պէռանգի?—Բէրեց արդեօք
լվացարը շապիկս
Մօմէցիթ չէմի մաշիկէբի—տուէք իմ հողաթափները
Մէ դավկառգէ չէմի քամարի—ես կորցրի իմ գօտիկս
Ռա միեցիթ պօլսապօթկեբչի?—որքան վճարեցիք կօշիկներին
Շէիկառիթ փառթուկի—կապեցէք գոգնոցը
Թքվենի կաբիս մասալա մէ մօմծօնս—ձեր հազուստի կտո-
րը ինձ սաստիկ դուր է գալիս
Ռօգօռ իղիդէթ առչինի?—որքանով առաք արչինը
Թվռամէտ կապէիկաթ—տասն և ութ կոպէկով
Էս պալիտօ չեմգեդ կառգաթ արա դգաս—այս վերարկուն
ինձ վերայ լաւ չէ կանգնած
Թքվենի սերթուկի վիճոօա—ձեր սերթուկը նեղ է
Շարվարի գռձելիա—վարդիկը երկար է
Ծաղէբի միճէրս—կօշիկները սեղմում են
Գաիխադէթ պալտօ—հանեցէք վերարկուն:

19.

Խէլօսնօրա—Արհեստ:

Ձվէնի մէպուրէ կարգաթ ացխօրս պուրս—մեր հացթուխը
լաւ է թխում հացը
Ղասաբի դղէս ցուդ խօրցսա հղիդիս—մսագործը այսօր վատ
միս է ծախում

Իղիդէ մէծվուրմիսագան էռթի պաճկա պապիրոսի—գնեցէք
խանութապանից մի կապ ծխախօտ
Ծաիդէ խարազթան ծաղէբի—տարէք կօշիկները կօշկակարի
մօտ
Խառագի դա մկէռվալի ցխօվրեբէն էռթմաներթիս պիռդա-
պիռ—կօշկակարը և դերձակը ապրում են իրար դիմաց
Միխաիլօվիս քուչադէ առիս պիվիս մօմխարչավի—Միքայե-
լեան փողոցի վերայ կայ գարեջրի եփող
Ռաս իղէբս թքվէնի մկէռվալի քալի տանսացմեղէ—որքան
է վերցնում ձեր կին դերձակը զգեստների համար
Ութխարիթ մէշուշէս, ում շուշա չասօս ամ ախօշկաշի—ա-
սացէք ապակադործին որ այս պատուհանի մէջ ապակի նըս-
ացնի
Սադա դգաս շէնի մէսաաթէ?—նրտեղ է ապրում ձեր ժամա-
գործը
Ստամբիս ախլօ—տպարանի մօտ
Մէսաաթէմ գասափուճա չէմի սաաթի—ժամագործը փչացրեց
իմ ժամացոյցը
Գնէբավս ծավիդէթ էռթադ ծիգնիս գամղիդվելթան—ուզում
էք գնանք միասին գրավաճառի մօտ
Միէցիթ ծիգնի մէղդէս դասաղդավէբլադ—տուէք գերբը
կազմելու կազմարարին:

17.

Յիսօվէլէբի—Կննդանիներ:

Մէ դղես վիղիդէ էռթի ցիսենի—ես այսօր գնեցի մէկ ձի
Ուղուռէթ ամ կվիցս—նայեցէք այս քուռակի վերայ
Մէ վսվավ ձոօիսիս ոճէս—ես խմում եմ կովի կաթ
Մէ միղվարս ցիվրիս խօռցի—ես սիրում եմ ոչխարի միս
իս ձուիէլ գեմրիէլիա—նա շատ համեղ է

Թքվենի ձաղլի խօմ ար միկրենս?—ձեր շունը չի կծի
 Արա իգի ձրիէլ մշվիդիա—ոչ, նա շատ հանդարտ է
 Շէաբիթ խարերի ուռեմշի—լծեցէք սալլի մէջ եզներ
 Սադ արիան չվէնի բատկնէբի?—ո՞րտեղ են մեր գառները
 Էռթի բատկանի ուկվէ դավկալիթ—մի գառը արդէն մոր-
 դեցինք

Մէօրերի սձօվէն մինդօրշի—իսկ միւսները արածոււմ են
 դաշտոււմ
 Կաւկասիաշի բէվրիա կառգի ցխենբերի—Կովկասոււմ շատ կան
 լաւ ձիաներ
 Գուշին չվէնի կատա դաիկարգա—երեկ մեր կատուն կորաւ:

— 18. —

Փոհնվէլէբի—Թռչուններ:

Գդավթ թքվէն ինդօուռէբի թքվենս շինաուր փոհնվելբըշի?
 Կա՛յ ձեզ մօտ հնդկահավեր ձեր ընտանիքի թռչունների մէջ
 Հօ, չվէն գդվավս բեվրի իխվերի դա բատէբի—այո, մենք
 ունինք շատ բազեր և սագեր
 Չվէնի քաթմբերի զօվէլ դղէ կվեոցիս սդբէն—մեր հաւերը
 ամեն օր ձու են ածոււմ

Մամալի դիվիս դիդլիդօ—աքաղաղը կանչոււմ է ծուղրուղու
 Առծիվի դա քօռի մտացբէլի փոհնվելբիա—առծիւը և
 բազէն գիշատիչ թռչուններ են

Ուղուրէթ ու կարգի կուդի աքվս փառչէվանգս—տեսէք ի՞նչ
 գեղեցիկ պոչ ուն սիրամարգը

Չէմ մամամ մօկլա սամի կակարբի դա էռթի խօխօբի—իմ
 հայրը սպանեց երեք կաքաւ և մէկ փասիան

Բու դա զամուրա զամիս փոհնվելի առիան—բու և ջղջիկը
 գիշերային թռչուններ են

Էս ու փոհնվելիա?—սա ի՞նչ թռչուն է

Էս ճիւճաւիա—սա ճնճղուկ է

Մէոցիլէբի գազափիսուլգէ մօփոինաւէն չվենսաս—ծիծեռ-
 նակները գարնանը մեզ մօտ են գալիս
 ձիւճաւնի մթիս չիտնի արիան, կառգա գալօբեն—գեղձա-
 նիկները անտառային թռչուններ են լաւ են ելգոււմ
 Մէ դաւիճիռէ մտրեդի—ես բռնեցի աղաւնի
 Գաուշվիթ էգ թավիսուփլադ—թողէք նորան ազատ:

19.

Փոշտիս թաօրազէ—Նամակատան մասին:

Ռօդիս գադիս փօշտա?—Երբ է դուրս գնոււմ փոստը
 Կվիրաշի էռթիսել խութաբաթօբիթ—շաբադը մի անգամ
 հինգշաբթի օրերը

Ռօմէլ դղէս մօդիս?—ո՞ր օրերն է գալիս
 Շօրս արիս աքեդամ փօշտա?—հեռու է արդեօք այստեղից
 փոստը

Արա, առ արիս շօրս—ոչ, հեռու չէ
 Ծաիդէթ էս ծիգնի փօշտաշի—տարէք այս նամակը փոստը
 Փոշտա ուկվէ ծասուլիա—փոստը արդէն գնացած է
 Էխլա ուկվէ գվիանդա առիս ծիգնիս ծաղբբայ—հիմա ար-
 դէն ուշ է նամակը տանել

Թքվէն սախելօբագէ արափերի իդօ—ձեր անուշով ոչինչ չկար
 վիսգնիթ դա սաիդամ?—ո՞ւմնից և որտեղից

Ծաւիդէթ ամ սաաթս փօշտաշի—գնանք լիմա փոստը
 Վկիթխօթ չեմ սախելօբագէ խօմ արարիս ծիգնի?—հարց-
 նենք չկա՛յ արդեօք իմ անուան վերայ նամակ

Փոշտիդամ միվիդի մխօլօդ գաղթի—փոստից ստացանք մի-
 այն լրագիրը

Մառկէբի դա դիա ծերիլբերի իսդիդբբա փօշտաշի—նշանա-
 տոմսակը և բաց նամակները վաճառվոււմ են նամակատանը:

20.

Ծեռնիլիս ծիզնի—Նամակագիր:

Գվիբօձեթ լիստի փօշտիս քաղալի—շնորհեցէք ինձ մի
թերթ նամակաթուղթ

Պալամի դա մէլանի—գրչածարը և թանաք

Ռա գինդա դածերթ?—ինչ էք ուզում դուք գրել

Մէ մինդա ծերիլի միվծերթ ձմաս—ես ուզում եմ գրել նա-
մակ եղբօրս

Սուա գաքվթ թքվէն դախագուլի քաղալի?—չունէք դուք
արդեօք գծած թուղթ

Մէ մաքվս մթելի էքվսի թաբախի—ես ունեմ վեց ամբողջ
թերթ

Պէթիլի հղավթ մօմեցիթ մէ էռթի թաբախի քաղալի—
եղէք բարի, տուէք ինձ մէկ թերթ թուղթ

Շէվիդէ չեմ ծիզն սածղօբշի դա թքվէն իք իպօլիթ դվելաս
ուսց գինդաթ ծէռնիլիսթվիս—մտնենք իմ առանձնասենեակը

և դուք այնտեղ կգտնէք բոլորը ինչ որ պէտք է նամակի
համար

Միթխարիթ թքվենի ձմիս ադրեսի—ասացէք ձեր եղբօր
հասցէն

Մէ մինդա իմաս ծիզնի միվծերթ—ես ուզում եմ նորան նա-
մակ գրել

Դաբէճղէթ ծիզնի չեմի բէճէղիթ—կնքեցէք նամակը իմ
կնիքով

Մէ դավասուուլէ չեմի ծերիլի—ես վերջացրի իմ նամակը
թքվեն ուրիշի դառուլիթ?—դուք նշանակեցիք թիւը

Մէ թիթքմիս առ վրցի դղէս ումելի ուրիշիլիս—ես մինչև
անգամ չգիտեմ այսօր որ թիւնէ:

Handwritten signature

ՀԱՅՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՊՐՈԴԱԿՏԵՐ Ն ԵՐԿՐԱՅԻՆՈՒՄՆԵՐ ԸՆԴՎՈՒՄԻՆ ԻՆՏԵՆ

Table with multiple columns containing Armenian text, likely a list of products or prices. The text is mirrored and partially obscured by the page's fold.

ՄԱՍԻՍ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ Ն ԵՐԿՐԱՅԻՆՈՒՄՆԵՐ ԸՆԴՎՈՒՄԻՆ ԻՆՏԵՆ

КНИЖНЫЙ МАГАЗИНЪ

Д. А. Казарова,

Тифлисъ, Базарная улица.

ПРОДАЮТСЯ И ВЫСЫЛАЮТСЯ СЛѢДУЮЩІЯ КНИГИ:

САМОУЧИТЕЛЬ ТАТАРСКАГО ЯЗЫКА, съ помощью русскаго языка. Самое простое и легкое руководство для изученія татарскаго языка. ц. 40 к.

САМОУЧИТЕЛЬ ТУРЕЦКАГО ЯЗЫКА съ помощью русскаго языка. Самое простое и легкое руководство для изученія турецкаго языка ц. 40 к

САМОУЧИТЕЛЬ ГРУЗИНСКАГО ЯЗЫКА, съ помощью русскаго языка. Самое простое и легкое руководство для изученія грузинскаго языка, ц. 40 к.

САМОУЧИТЕЛЬ АРМЯНСКАГО ЯЗЫКА, съ помощью русскаго языка. Самое простое и легкое руководство для изученія армянскаго языка, ц. 40 к.

САМОУЧИТЕЛЬ ФРАНЦУЗСКАГО ЯЗЫКА, съ помощью русскаго языка, ц. 75 к.

САМОУЧИТЕЛЬ НѢМЕЦКАГО ЯЗЫКА, съ помощью русскаго языка, ц. 75 к.

САМОУЧИТЕЛЬ ЛАТИНСКАГО ЯЗЫКА, съ помощью русскаго языка, ц. 75 к.

САМОУЧИТЕЛЬ АНГЛІЙСКАГО ЯЗЫКА, съ помощью русскаго языка, ц. 75 к.

АНЕКДОТЫ „ПРО ТИФЛИССКИХЪ КИНТО“, № 1, 2, 3. Каждый вып. 20 к.

„ЯШКА ИЗЪ ТИФЛИСА“, новый юмор. сборникъ анекдотовъ, сценъ, шутокъ и рассказъ. изъ тифлис. жизни, ц. 20 к

„НАРАПЕТЪ ВУСТОЧНЫЙ ЧАЛАВЭКЪ“, сборникъ новѣйшихъ юмористическихъ анекдотовъ, сценъ, шутокъ и рассказовъ изъ Тифлисской жизни.

ПОЛНЫЙ ПИСЬМОВНИКЪ ДЛЯ ВЛЮБЛЕННЫХЪ и руководство къ изученію житейской мудрости, ц. 1 р.

ПОДАРОКЪ МОЛОДЫМЪ ХОЗЯЙКАМЪ, настольная поваренная книга, ц. 2 р.
Тоже въ роскош. переплетѣ ц. 3 р.

УКРѢПЛЕНІЕ ПАМЯТИ И СООБРАЖЕНІЯ, новѣйшіе способы легко сохранять въ памяти все читанное, слышанное и видѣнное, ц. 30 к.

ВСЕЛЕННАЯ И ЧЕЛОВѢЧЕСТВО, исторія земли, небесныхъ свѣтилъ, растительнаго міра, царства животныхъ и постепенное культурное развитіе человечества съ 863 иллюстрац., ц. 6 р.

ПОЛОВОЙ ВОПРОСЪ, проф. Фореля, естеств.-научное гигиеническое и психолог. изслѣдованіе 2 т., ц. 2 р. 50 к.

ПОЛЬ И ХАРАКТЕРЪ, Отто Вейнингера, принципиально-теоретическое изслѣдованіе, съ порт. автора, ц. 2 р.

СЕКРЕТНЫЕ СУПРУЖЕСКІЕ ПРИЕМЫ, со вѣты холостымъ и новобрачн., ц. 50 к.

МОЕ ВОДОЛѢЧЕНІЕ, Севастьяна Кнейпа, цѣлебное лѣченіе болѣзней, прстой горячей и холод. водой, ц. 50 к.

ГИПНОТИЗМЪ, полный курсъ, Джемса Кюотса, ц. 1 р.

ГРѢХИ МОЛОДОСТИ, общепонятный лечебникъ секретныхъ болѣзней муж. и женск., съ прил. рецептовъ лѣкарствъ съ 10 рисунк., ц. 1 р

ВСѢ КНИГИ ВЫСЫЛАЮТСЯ ТОЛЬКО ПО ПОЛУЧЕНІИ СПОЛНА ДЕНЕГЪ
ИЛИ ПОЧТОВЫХЪ МАРОКЪ.

2013

5396

<< Ազգային գրադարան

NL0063620

